

sis, apicis pendulis, phyllis perigonii exterioribus obovatis obtusis interioribus minoribus, labelli calcaris calceoliformi limbo sagittato.

De stengel groeit tot in de toppen van zeer hooge boomen bloeit echter zelden; de bladen zijn 0,07 - 0,09 lang, 0,02 breed en zeer dik; de bloem is welriekend de bloemdekblaadjes donkerbruin met een groen-geelachtige streep; de spoor der lip helderwit, de boord rooskleurig aan de punt witachtig. Groeiplaats. Op boomen aan den berg Salak.

20. *Cleisostoma longifolia*.

Cleisost. caulibus pendulis, foliis loricatis apice inaequali-retusis racemis densis-floris, phyllis perigonii ovatis acutis supremo obtusiusculo, labello saccato carnosodentato inflexo intus 2 cornuto.

De bladen zijn 0,3 lang 0,02 - 0,03 breed, de bloemtros kort met dichtgeplaatste bloemen, de bloemdekblaadjes violetkleurig, de lip wasachtig wit.

Groeiplaats. Op boomen aan den berg Salak.

Buitenzorg, Oktober 1853 (1).

(1) In onze bijdrage, opgenomen in het 4de deel van dit Tijdschrift pag. 396 reg. 8, is als misstelling ingesloopen *waschleurig*; lees *wasachtig*.

NIEUWE TIENTALLEN

DIAGNOSTISCHE BESCHRIJVINGEN

VAN

NIEUWE OF WEINIG BEKENDE VISCHSOORTEN

VAN

SUMATRA,

DOOR

DR. P. BLEEKER.

Behalve de beschrijvingen van reeds langer in mijne verzameling aanwezige nog niet of onvoldoende bekende soorten van Sunatrasche visschen, deel ik hier mede de uitvoerige diagnoses van eenige nieuwe species, welke in de rivieren van Palembang en Moara kompeh, aan de oostkust van Sumatra, gevonden zijn. Ik heb die visschen te danken aan de welwillendheid van de heeren J. M. VAN LEER, officier van gezondheid 1^e kl. en A. BIERWIRTH, apotheker 3^e kl. te Palembang en van den heer J. J. ADRIAANS, officier van gezondheid 3^e kl. te Moara kompeh. Zeer schoone verzamelingen van Padang, bijeengebracht door den heer M. T. H. REICHER, officier van gezondheid 1^e klasse te Padang, en van Priaman, bijeengebracht door den heer W. F. GODIN, adjuvant resident te Priaman, en onlangs met de meest belangelooze welwillendheid afgestaan, hebben mij voorts nog een aantal nieuwe vormen

van Sumatra's westkust doen kennen. Het gezamenlijke aantal mij bekende Sumatrasche visschen is daardoor gebragt op bijkans 600. Ik bepaal mij hier weder tot de korte beschrijvingen van eenige tientallen daarvan, mij voorbehoudende, om na het ontvangen van meerdere nog van Sumatra verwacht wordende verzamelingen een algemeen overzicht van den tegenwoordigen stand der kennis van Sumatra's vischfauna te geven.

PERCOIDEI.

Apogon Godini Blkr.

Apog. corpore oblongo compresso, altitudine $3\frac{3}{4}$ ad $3\frac{1}{2}$ in ejus longitudine, latitudine 2 circiter in ejus altitudine; capite $3\frac{1}{4}$ circiter in longitudine corporis, longiore quam alto; oculis diametro 3 circiter in longitudine capitis; orbita edentula lineam rostro-frontalem concavisculam superante; osse suborbitali edentulo; maxillis aequalibus, superiore sub oculi parte posteriore desinente; praeperculo rotundato margine posteriore et inferiore denticulato, crista intramarginali edentula; operculo spina plana bene conspicua; osse suprascapulari denticulato; squamis ctenoideis, lateribus 33 p. m. in serie longitudinali, 14 p. m. in serie transversali; linea laterali subarborescente; linea dorsali linea ventrali multo convexiore; pinna dorsali spinosa dorsali radiosa multo humilior, spinis validis 2 ceteris longiore, corpore duplo circiter humilior; dorsali radiosa acuta angulata non emarginata corpore humilior, spina radio 1° minus duplo brevior; pectoralibus obtusis rotundatis 4 $\frac{1}{2}$ circiter in longitudine corporis; anali angulata acutiuscula non emarginata dorsali radiosa humilior; colore corpore roseo marginibus squamarum violascente; pinnis pulchre rubris.

B. 7. D. 6—1/9 vel 6—1/10. P. 2/12. V. 1/5. A. 2/8 vel 2/9. C. 17 et lat. brev.

Habit. Priaman, Sumatrae occidentalis, in mari (GODIN).

Longitudo speciminis unici 95'''.

Aann. Deze soort is kenbaar aan haar ongeband rooskleurig ligchaam met violetachtige schubrandjes, aan hare 33 schubben op eene overlangsche rei, duidelijken operkeldoom, 6 rugdoornen, enz. Zij is verwant en *Apogon chrysosoma* Blkr. doch

deze heeft den kop slechts $3\frac{1}{4}$ tot $3\frac{1}{2}$ maal in de lengte des ligchaams, de onderkaak voor de bovenkaak uitstekende, slechts 25 schubben op eene overlangsche rei en 8 in eene dwarsche rei, enz.

Mesoprión malabaricus CV. Poiss. II p. 564?

Mesopr. corpore oblongo compresso, altitudine 3 et paulo in ejus longitudine, latitudine $2\frac{1}{2}$ circiter in ejus altitudine; capite $3\frac{1}{4}$ ad $3\frac{1}{2}$ in longitudine corporis; altitudine capitis $1\frac{1}{2}$ ad $1\frac{3}{4}$ circiter in ejus longitudine; oculis diametro 3 et paulo in longitudine capitis; linea rostro-frontali declivi concaviscula; osse suborbitali sub oculo oculo minus duplo humilior; maxillis subaequalibus, superiore sub oculi parte anteriore desinente, dentibus serie externa conicis antice caninis 4 mediocribus; maxilla inferiore maxillis subaequalibus; praeperculo parum exciso, incisura semilunari dentibus serie externa conicis lateribus mediis dentibus anterioribus et posterioribus brevioribus; praeperculo parum exciso, incisura semilunari dentibus supra incisuram denticulis angularibus brevioribus; operculo postice valde obtusa, margine posteriore et angulo rotundato denticulato, denticulis supra incisuram denticulis angularibus brevioribus; operculo postice spinis 2 planis obtusis; dorso elevato; squamis lateribus 52 p. m. in serie longitudinali; pinna dorsali spinosa dorsali radiosa humilior, spina 1° spinis ceteris brevior, spinis 4°, 5° et 6° spinis posterioribus paulo longioribus corpore triplo fere ad triplo humilioribus; dorsali radiosa acuta angulata corpore multo minus duplo humilior; pectoralibus acutis $3\frac{1}{2}$ ad $3\frac{3}{4}$, ventralibus acutis $5\frac{1}{4}$ ad $5\frac{1}{2}$, caudali extensa truncata angulis acuta $4\frac{1}{2}$ ad $4\frac{3}{4}$ in longitudine corporis; anali acuta angulata dorsali radiosa humilior spina 2° spinis 1° et 3° longiore et multo crassior; colore corpore pinnisque roseo; dorso vittis obliquis, lateribus superne vittis longitudinalibus aurantiacis; dorso fascia longitudinali violaceo dilute fusa basi pinnae dorsalis approximata; dorso caudae macula nitide dilute rubro-violacea radio dorsali postico approximata; pinna dorsali superne violaceo-nigro marginata; ventrali spina radioque 1° alba; anali parte spinosa et antice apicem versus alba; caudali postice violaceo-nigricante marginata.

B. 7. D. 11/14 vel 11/15. P. 2/14. V. 1/5. A. 3/8 vel 3/9. C. 17 et lat. brev.

Synon. *Sparus malabaricus* Bl. Schn. Syst. posth. p. 278 No 34?

Mesoprión du Malabar CV. Poiss. II p. 564?

Habit. Padang, in mari (REICHE).

Longitudo 2 speciminum 180''' et 185'''.

Aann. Deze soort staat in verwantschap tusschen *Mesoprión annularis* CV. en *Mesoprión Sebae* Blkr. Zij is kenbaar aan hare 11 rugdoornen, spitse straalachtige rug- en aarsvin, spitzen kop met min of meer hol profiel, groote oogten, afwezige V.

heid van alle dwarsche banden enz. In habitus nadert zij ook tot *Mesoprion janthinopterus* Blkr. en *Mesoprion marginatus* Blkr., doch behalve dat deze beide slechts 10 rugdoornen hebben, zijn er de straalachtige rug- en aarsvinnen stomp en afgerond terwijl bij *Mesoprion marginatus* Blkr. bovendien eene zeer diepe preopercel-insnijding bestaat. De beschrijving van *Mesoprion malabaricus* van Cuvier past geheel op mijne specimen. Die van het *Systema posthumum* is niet ter mijner beschikking.

Het zou ook wel mogelijk kunnen zijn, dat deze soort dezelfde is als *Diacope sanguinea* Ehr., doch de beschrijving daarvan in de groote Histoire naturelle des Poissons bepaalt zich slechts tot de korte mededeeling: dat zij slanker is dan *Diacope borensis* CV. (*Diacope tiéa* Less.), geheel rood zonder eenig wit of geel en als vinstralen heeft D. 11/15. A. 3/10.

SCLEROPAREI.

Platycephalus malayanus Blkr.

Platycephal. corpore elongato depresso, altitudine 9 ad 10, latitudine maxima $5\frac{1}{2}$ circiter in ejus longitudine; capite valde depresso $3\frac{1}{2}$ circiter in longitudine corporis; latitudine capitis $1\frac{1}{2}$ circiter in ejus longitudine; oculis oblongis diametro $4\frac{1}{2}$ circiter in longitudine capitis, minus diametro $\frac{1}{2}$ distantibus; rostro oculo paulo longiore, multo latiore quam longo; spinis utroque latere vertice 3, orbitis 7, nasali 1, suborbitali anteriore 1, crista suborbitali 2, praeperculo 2 superiore inferiore plus duplo longiore, operculo 2, crista suprascapulari 5, scapulari 1; naribus cirratis; maxilla superiore maxilla inferiore breviori sub oculi parte anteriore desinente; squamis lateribus 60 p. m. in serie longitudinali; linea laterali spinulis nullis armata; pinnis dorsalibus altitudine subaequalibus corpore altioribus; pectoralibus oblique rotundatis 7 circiter, ventralibus acutis 4 $\frac{1}{2}$ circiter, caudali integra convexa 5 et paulo in longitudine corporis; colore corpore superne dilute roseo inferne margaritaceo; dorso lateribusque fasciis 3 transversis roseo-fuscescentibus 1^a ceteris multo latiore, 3^a caudali ceteris graciliore; capite superne dorsoque oculis irregularibus roseo-albis capite fusco cinctis variegatis; pinnis roseo-hyalinis et anali excepta spinis et radiis praesertim roseo-albo et fuscescente-roseo variegatis.

B. 7. D. 1—8—1/10 vel 1/11. P. 2 simpl. + 12 divis. + 7 simpl. V. 1/5. A. 12 vel 13. C. 12 et lat. brev.

Habit. Padang, in mari (REICH).

Longitudo specimenis unici 99".

Aann. Deze soort is kenbaar aan hare ongewapende zijlijn, eigenaardige kleurteekening, de getallen en plaatsing der doornen op de verschillende beenderen van den kop, enz. Zij schijnt nog het naaste verwant te zijn aan *Platycephalus carbunculus* CV. en *Platycephalus clavulatus* Cant.

In de Catalogue of Zoological specimens from Sumatra (Life of Raffles p. 687) is eene soort van *Platycephalus* kortelijk vermeld onder der naam van *Platycephalus sumatranus* en aldus gekenmerkt „Platyc. capite elongato, cranio cristis spinosis quatuor; crista superciliari antice 1-spinosa, postice serrata; infraoculari spina brevi acuta pone oculum alteraque brevi terminali. D. $1\frac{8}{10}$, 11. A. 11. C. 11.”

SCIAENOIDEI.

Corvinus hypostoma Blkr.

Corvin. corpore oblongo compresso, altitudine $4\frac{1}{2}$ ad $4\frac{3}{4}$ in ejus longitudine, latitudine $1\frac{1}{2}$ ad $1\frac{3}{4}$ in ejus altitudine; capite obtuso sub cute cristis osseis sulcato 5 fere ad 5 in longitudine corporis; altitudine capitis $1\frac{1}{2}$, latitudine $1\frac{1}{2}$ fere in ejus longitudine; oculis diametro 4 ad $4\frac{1}{2}$ in longitudine capitis; rostro obtuso subtruncato oculo non longiore ante os prominente; linea frontali declivi rectiuscula; maxilla superiore maxilla inferiore longiore sub medio oculo circiter desinente; maxilla inferiore inferne poris 5 bene conspicuis; ore infero, rictu subhorizontali; dentibus maxillis parvis bene conspicuis serie externa seriebus internis longioribus; praeperculo subsemilunari rotundato marginem posteriorem versus cristis 4 subspinaciformibus sub cute occultis, margine denticulis bene conspicuis serratis; linea dorsali valde convexa; linea ventrali rectiusculala; linea laterali arborescente sub pinnas dorsalis radiosae dimidio posteriore curvata; squamis lateribus 45 p. m. in serie longitudinali; pinnas dorsali parte spinosa parte radiosa plus duplo breviori, spinis gracilibus 3^a ceteris longiore corpore duplo circiter humiliori; pinnis pectoralibus acutis 5 circiter, ventralibus acutis radio 1° paulo producto $5\frac{1}{2}$ circiter, caudali subrhomboides $4\frac{1}{2}$ ad $4\frac{3}{4}$ in longitudine corporis; auali obtusa spi-

2° medioeri corpore triplo circiter humilior; colore corpore superne dilute coeulescente-viridi, inferne argenteo; operculo superne diffuse violascente; pinnis flavescen-te-hyalinis plus minusve fusco arenatis.

B. 7. D. 10—1/32 vel 1/33 vel 9—1/33 vel 1/34. P. 2/17. V. 1/3. A. 2/7 vel 2/8. C. 17 et lat. brev.

Habit. Padang, in mari (REICHE).

Longitudo 3 specimenum 111''' ad 115'''.

Aann. Deze soort behoort tot de soorten van *Corvina*, welke door CUVIER onder de benaming *Johnius* zamengevat zijn en waartoe ook *Corvina Kuhlî* CV. en *Corvina trachycephalus* Bkr. mijner verzameling behooren. Aan deze beide laatste is zij verwant door voor den bek uitpuilenden snuit, doch verschilt er van, even als van nog andere verwante ongebande soorten, door talrijker rugvinstralen, enz.

SPAROÏDEI.

Dentex nematophorus Bkr.

Dent. corpore oblongo compresso, altitudine $4\frac{1}{2}$ circiter in longitudine corporis absque filo caudali, latitudine 2 circiter in ejus altitudine; capite convexo obtuso 4 et paulo in longitudine corporis absque filo caudali; altitudine capitis $1\frac{1}{2}$ ad $1\frac{1}{4}$ in ejus longitudine; oculis diametro 3 et paulo in longitudine capitis; linea rostro-frontali convexa; rostro convexo oculo brevior; osse suborbitali granulato postice subrectangulo angulo rotundato, angulo oris oculi diametro duplo circiter humilior; maxilla superiore maxilla inferiore vix longiore sub oculi limbo anteriore desinente; dentibus maxillis pluriseriatis parvis, serie externa seriebus internis majoribus utroque latere p. m. 28; maxilla superiore antice caninoïdeis 8 parvis, maxilla inferiore caninis vel caninoïdeis nullis; praepetulo squamis in series 3 dispositis, rectangulo, angulo rotundato, margine posteriore leviter denticulato; squamis ctenoïdeis lateribus 48 p. m. in serie longitudinali; pinna dorsali spinis gracilibus anterioribus 2 valde productis caudam attingentibus, membrana inter singulas spinas vix emarginata; dorsali radiosa radiis spinis dorsalibus posterioribus longioribus, postice angulata obtusiuscula; pectoralibus acutis 4 et paulo, ventralibus acutis radio 1° producto $4\frac{1}{2}$ ad $4\frac{1}{4}$ in longitudine corporis absque filo caudali; anali dorsali radiosa humilior, postice acuta, spina 3° spina 1° duplo fere longiore; caudali profunde emarginata lobis acutissimis superiore in flum producto; colore corpore pinnisque roseo; lateribus fasciis 3 vel 4

longitudinalibus aureis vel flavis; dorsali superne flavo marginata; anali dimidio basali fascia longitudinali flava.

B. 6. D. 10/9 vel 10/10. P. 2/15. V. 1/3. A. 3/7 vel 3/8. C. 17 et lat. brev.

Habit. Padang, in mari (REICHE).

Longitudo specimenis unici absque filo caudali 172''' , cum filo caudali 220'''.

Aann. Van Suriname is eene zeer na aan de onderwerpelijke verwante soort beschreven en afgebeeld in de groote Histoire naturelle des Poissons, onder den naam van *Dentex filamentosus* CV. Habitus, gedaante en draadvormige verlenging der vinnen en tandenstelsel zijn er hetzelfde, en indien niet bepaald van *Dentex filamentosus* CV. gezegd werd, dat zij te Suriname voorkomt, zou ik geneigd zijn de onderwerpelijke soort voor dezelfde te houden. De identiteit is echter reeds wegens den grooten afstand der woonplaatsen onwaarschijnlijk en bovendien zou volgens de afbeelding van *Dentex filamentosus* CV. slechts de eerste en niet de beide eerste rugdoornen verlengd zijn, het oog 4 maal gaan in de lengte van den kop en de hoogte van het onderoogkulsbeen ongeveer $1\frac{1}{2}$ maal in de diameter van het oog. Ook zouden er de overlangsche banden des lichaams talrijker zijn, de aarsvinband ontbreken en het proepkel geene tandjes bezitten.

CHAETODONTOÏDEI.

Chaetodon citrinellus Brouss. CV. Poiss. VI p. 21. Règn. anim. 6d. luxe Poiss. tab. 39 fig. 1.

Chaetod. corpore disciformi, diametro dorso-ventrali $2\frac{1}{2}$ ad $2\frac{1}{4}$ in longitudine corporis; capite acuto $3\frac{3}{4}$ ad $3\frac{1}{2}$ in longitudine corporis; oculis diametro 3 fere in longitudine capitis; linea rostro-dorsali ante oculos convexiuscula rostro concava linea rostro-ventrali longiore; rostro acuto squamato; praepetulo denticulato; squamis lateribus 30 p. m. in serie longitudinali; pinnis dorsali et anali obtusis rotundatis, dorsali spinosa spinis 4°, 5°, 6°, 7° et 8° spinis ceteris longioribus; pectoralibus obtusiusculis rotundatis $4\frac{1}{2}$ circiter, ventralibus acutis $3\frac{1}{2}$, caudali extensa convexa 5 circiter in longitudine corporis; anali spina media spinis ceteris longiore;

colore corpore citrino; fascia oculari nigra coerulesco limba spinas dorsales 2 anteriores attingente oculi diametro vix graciliore; labiis fuscis; dorso lateribusque singulis squamis guttula coerulesca, guttulis in series longitudinales obliquas dispositis; pinnis pectoralibus et ventralibus flavis, ceteris aurantiacis, dorsali medio superne leviter nigro marginata; anali inferne late nigro marginata nigro basin pinnae versus luteo late limbata.

B. 6. D. 14/22 vel 14/23. P. 2/13. V. 1/3. A. 3/17 vel 3/18. C. 17 et lat. brev.

Synon. *Douwing Princess* Ren. Poiss. Mol. I tab. 8 fig. 59.

Chaetodon punctatus Parkins. sec. CV. Poiss. VII p. 21.

Chaetodon citrinus CV. Poiss. VII p. 21.

Parahah et *Heraotaparha* Otaïens.

Habit. Padang, in mari (RENCHE).

Longitudo specimenis unici 58'''.

Aann. De afbeelding van *Chaetodon citrinellus* in de prachtiutgave van CUVIER's Règne animal is vrij goed, doch laat te wenschen over wat de gedaante der vinnen betreft. Ook zijn er de snuitschubjes en preoperkeltandjes niet uitgedrukt. Bij mijn specimen tel ik een rug- en aarsvinstraal meer dan in de groote Histoire naturelle des Poissons is opgegeven. Naar de gebrekkige afbeelding van REXARD te oordeelen, wordt de soort aanmerkelijk grooter dan mijn specimen.

SCOMBEROÏDEI.

Selar megalaspis Blkr.

Sel. corpore oblongo compresso, altitudine $3\frac{1}{2}$ ad $3\frac{3}{4}$ in ejus longitudine, latitudine 3 ad $3\frac{1}{4}$ in ejus altitudine; capite 5 et paulo in longitudine corporis, paulo altiore quam longo; linea rostro-frontali declivi rectiuscula; oculis maxima parte in anteriore dimidio capitis sitis, diametro 3 fere in longitudine capitis; dentibus maxillis parvis conspicuis aequalibus; maxilla superiore protractili sub oculi parte anteriore desinente; maxilla inferiore ante maxillam superiorem prominente valde ascendente; praepetulo rotundato; lineis dorsali et ventrali regulariter convexis ventrali dorsali convexiore; ventre cultrato; triangulis pectoralibus lateralibus inferiori totis squamosis; linea laterali usque sub initio pinnae dorsalis radiosae curvata, curvatura valde convexa, postice scutis p. m. 40 subverticaliter sitis posticis leviter armatis, latissimis 4 circiter in altitudine

corporis; pinnis acutis radio nullo in flum producto; dorsali spinosa dorsali radiosae multo humiliori altitudine 4 fere in altitudine corporis; dorsali radiosae anali altiore; pectoralibus subfalcatis longitudine caput aequantibus; ventralibus capite plus duplo brevioribus; spinis analibus medio caudibus posteriore anteriore multo longiore; caudali lobis acutis superiore inferiore multo longiore 4 et paulo ad $4\frac{1}{2}$ in longitudine corporis; colore corpore superne coerulescente-viridi inferne argenteo; macula operculo-scapulari nigra; pinnis caudali flava, ceteris hyalinis vel flavescens-tibus.

B. 7. D. 1' procumb. + 8—1/24 vel 8—1/25 vel 8—1/26. P. 2/17 ad 2/19. V. 1/5. A. 2—1/20 vel 2—1/21 vel 2—1/22. C. 17 et lat. brev.

Habit. Priaman, in mari (GONIS).

Longitudo 2 specimenum 88''' et 91'''.

Aann. Deze soort is het naaste verwant aan *Selar para* Blkr. en heeft nagenoeg denzelfden habitus en slechts het profiel van den kop regter en dat van den buik boller. De soorten laten zich echter gemakkelijk van elkander onderscheiden vernits bij *Selar para* de zijlijn eene veel minder bolle bogt heeft, die zich tot onder het 2^e zesde gedeelte der 2^e rugvin uitstrekt, terwijl de grootste zijlijnschilden met hunne hoogte ongeveer zesmaal gaan in de hoogte des ligchaams en dus veel kleiner zijn dan bij de onderwerpelijke soort.

MUGILOÏDEI.

Mugil adustus Blkr.

Mug. corpore oblongo-clongato compresso, altitudine $4\frac{1}{2}$ circiter in ejus longitudine; capite acuto depresso 5 fere in longitudine corporis; altitudine capitis $1\frac{1}{2}$, latitudine $1\frac{1}{2}$ circiter in ejus longitudine; oculis diametro 4 fere in longitudine capitis, 2 circiter in capitis parte postoculari, diametro $1\frac{1}{2}$ circiter distantibus; iride antice et postice tantum membrana palpebrali gracili leviter tecta; linea rostro-dorsali rostro et fronto convexiuscula; rostro oculo vix brevior; naribus anterioribus rotundis parvis, posterioribus oblongis obliquis anterioribus majoribus; osse suborbitali valde emarginato postice truncato denticulis conspicuis; osse maxillari superiore ore clauso vix conspicuo angulum suborbitalem vix superante; labio superiore carnosum non papillato; denticulis maxillis conspicuis; maxilla superiore deorsum valde protractili; tuberculo infra-maxil-

lari symphyseali subconico; dentibus palatinis in thurmas 2 oblongo-elongatas collocatis; lingua peripheria thurmis denticulorum parvis obsita; foramine praevomino nullo; praeperculo acutangulo angulo rotundato margine posteriore obliquo leviter emarginato; squamis lateribus 34 p. m. in serie longitudinali, parte basali striis 6 ad 9; squamis axillaribus brevibus; pinnis dorsalibus dimidio longitudinalis pinnarum pectoralium circiter distantibus altitudine subaequalibus corpore multo humilioribus; dorsali spinosa spinis crassis 1^a ceteris crassiore et longiore; dorsali radiosa squamosa acta vix emarginata; pectoralibus acutis capite absque rostro paulo longioribus; ventralibus acutis pectoralibus vix brevioribus; anali squamosa acuta leviter emarginata altiore quam basi longa dorsali radiosa altiore et longiore, spina 3^a radio 1° multo minus duplo brevior; caudali squamosa emarginata lobis acutis 5 fere in longitudine corporis, colore corpore superne viridescente inferne margaritaceo vel argenteo, marginibus squamarum dilute fusciscentis; pinnis dorsalibus caudalique flavescens, ceteris margaritaceis vel hyalinis; caudali dimidio posteriore nigra; dorsali radiosa, pectoralibus, ventralibus analique apice vel margine libero fuscis vel nigricantibus.

B. 6. D. 4 — $1\frac{1}{3}$ vel 4 — $1\frac{1}{9}$. P. 2/14. V. $1\frac{1}{3}$. A. $3\frac{1}{9}$ vel $3\frac{1}{10}$. C. 14 et lat. brev.

Habit. Padang, in fluviis (RECHNE).

Longitudo speciminis unici 153'''.

Aann. Deze soort schijnt na verwant te zijn aan *Mugil curema* CV. van Brazilië en Martinique (*Mugil Gaimardianus* Desm. Dict. Class. Hist. Nat.), welke echter de tong geheel ruw en sterk ontwikkelde gehemeltepeteltjes heeft. *Mugil adustus* is voornamelijk herkenbaar aan het digt bijeenstaan der rugvinnen (die slechts met nauwelijks de halve lengte der borstvinnen van elkander zijn verwijderd) en voorts aan de zwarte achterhelft der staartvin en min of meer breede zwarte achttige randen der overige vinnen.

ATHERINOIDEI.

Atherina lacunosa Forst. Bl. Schn. Syst. posth. p. 112. CV. Poiss. IX p. 337.

Atherin. corpore elongato compresso, altitudine $6\frac{1}{2}$ ad $6\frac{3}{4}$ in ejus longitudine, latitudine $1\frac{1}{2}$ ad $1\frac{1}{4}$ in ejus altitudine; capite depresso acutiusculo, $4\frac{1}{2}$ ad $4\frac{3}{4}$ in longitudine corporis; altitudine capitis $1\frac{1}{4}$ ad $1\frac{1}{2}$, lati-

tudine 2 fere ad $1\frac{1}{2}$ in ejus longitudine; acuto vertice trigono apice inter oculos porrecto; linea rostro-frontali convexiuscula; oculis diametro $2\frac{1}{4}$ circiter in longitudine capitis, minus diametro 1 distantibus; rostro convexo oculo vix minus duplo brevior; maxillis dentibus parum conspicuis superiore inferiore vix longiore, deorsum valde protracili, sub pupilla desinente; dentibus vomerinis, palatinis et pterygoideis bene conspicuis in thurmas elongatas graciles collocatis, pterygoideis vomerinis et palatinis majoribus; praeperculo margine posteriore exciso angulo acutiusculo flexuoso; squamis cycloideis, dimidio basali transversim striatis, margine libero rotundatis, margine posteriore truncatis 2-ad 5-dentatis, lateribus 44 p. m. in serie longitudinali; pinnis dorsalibus acutis multo minus longitudine pectoralium distantibus, dorsali spinosa dorsali radiosa humilior anali magis quam ventralibus approximata; dorsali radiosa paulo emarginata corpore minus duplo humilior; pectoralibus acutis $5\frac{1}{2}$ ad 6 et paulo, ventralibus acutis $7\frac{1}{2}$ ad 8, caudali profunde incisa lobis acutis $5\frac{1}{4}$ ad $5\frac{1}{2}$, anali acuta emarginata dorsali radiosa paulo altiore basi $7\frac{1}{4}$ ad $7\frac{1}{2}$ in longitudine corporis; colore corpore viridi, inferne margaritaceo; dorso singulis squamis macula oblonga transversa fusciscentis; fascia cephalocaudali argentea altitudine corporis minus triplo gracilior; pinnis hyalinis vel flavescens, caudali violascente; pectorali basi vitula transversa violacea.

B. 6. D. 6 — $1\frac{1}{9}$ vel 6 — $1\frac{1}{10}$. P. 2/15 vel 2/14. V. $1\frac{1}{3}$. A. $2\frac{1}{12}$ vel 2/13 ad 2/14 vel 2/15. C. 17 et lat. brev.

Synon. *Atherina waigiensis* QG. Voy. Freycin. Zool. p. 334 (ex parte).

Atherine de Forster CV. Poiss. XI p. 137.

M'bai Indig. Nov. Caledon.

Habit. Padang, in mari.

Batavia, in mari.

Banda Neira, in mari.

Longitudo 4 speciminum 77''' ad 94'''.

Aann. Ik kan mijne voorwerpen tot geene andere soort terugbrengen en zij beantwoorden ook vrij goed aan de beschrijving van den heer VALENCIENNES. In deze beschrijving wordt echter gezegd, dat het cranium tusschen de oogen zoo breed is als de halve lengte van den kop. Deze opgave beantwoordt ook aan mijne specimina, wanneer men het cranium aan het achterste gedeelte des oogs meet, doch midden tusschen de oogen gemeten, gaat die breedte ongeveer 3 maal in de lengte van den kop. Dat mijne specimina 6 rugdoornen hebben en niet 5 zooals van *Atherina lacunosa* is aangegeven, is op zich zelf geene reden om ze er van af te scheiden, daar, zooals bij

Atherina Valenciennae, dit getal aan ligte verscheidenheden on-
derworpen kan zijn.

Atherina Temminckii Blkr.

Ather. corpore elongato compresso, altitudine $6\frac{1}{2}$ ad 7 et paulo in ejus longitudine, latitudine $1\frac{1}{2}$ ad $1\frac{1}{4}$ in ejus altitudine; capite convexo acuto 5 fere in longitudine corporis; altitudine capitis $1\frac{1}{2}$ ad $1\frac{1}{4}$, latitudine $1\frac{1}{2}$ ad 2 in ejus longitudine; scuto vertice sulco trigono tripartito, trigono, apice inter oculos porrecto; linea rostro-frontali convexa; oculis diametro $2\frac{1}{4}$ ad 3 fere in longitudine capitis, diametro 1 circiter distantibus; rostro convexo oculo minus duplo brevior; maxillis dentibus vix conspicuis, superiore deorsum valde protractili sub oculi margine anteriore desinente, inferiore superiore vix brevior ascendente; dentibus vomerinis, palatinis et pterygoideis bene conspicuis in thurnas elongatas graciles collocatis; praeperculo angulato; squamis cycloideis dimidio basali transversis striatis margine libero rotundatis, margine posteriore truncatis 1-3 dentatis, lateribus 40 p. m. in serie longitudinali; pinnis dorsalibus altitudine subaequalibus, corpore duplo fere humilioribus, minus longitudinaline pinnae pectoralium distantibus; dorsali spinosa obusa medio ventralis inter et analem sita; dorsali radiosa acuta non vel vix emarginata, post initium analis incipiente, radio postico radio anali postico opposito; pectoralibus acutiusculis $6\frac{1}{2}$ ad 7, ventralibus et anali angulatis acutis 10 circiter, caudali profunde incisa lobis acutis $5\frac{1}{2}$ ad 6 fere in longitudine corporis; anali vix emarginata dorsalibus non vel vix altiore; colore corpore superne viridescente, inferne margaritaceo; fascia lata cephalo-caudali argentea; squamis dorso viridescente vel flavescente. B. 6. D. 6—1/9 vel 6—1/10. P. 2/16. V. 1/3. A. 2/10 vel 2/11. C. 17 et lat. brev.

Habit. Priaman, in mari (GONN).

Batavia, in mari.

Longitudo 18 specimenum 58''' ad 93'''.

Aann. Deze soort heeft in habitus enz. de meeste verwantschap met *Atherina japonica* Blkr. (Verh. Bat. Gen. XXV, Nalez. Ichth. Japan p. 40 tab. 1 fig. 2), en gelijkt daarop zelfs zoodanig, dat ik er haar bij een eerst onderzoek voor identisch medehield. Evenwel tel ik bij alle mijne specimen slechts 40 schubben op eene overlangsche rei, terwijl mijn voorwerp van *Atherina japonica* er 50 heeft. Bovendien is de kop bij *Atherina japonica* betrekkelijk wat korter en gaat ongeveer $5\frac{1}{2}$ maal

in de lengte des lichaams en zijn de rugvinnen met de lengte der borstvinnen van elkander verwijderd. Andere verschillen van eenig belang kan ik echter niet ontwaren. Wel is het preperkel bij *Atherina japonica* aan den hoek meer afgerond en zijn de dwarsche schubstreepjes voor het ongewapende oog onzichtbaar, maar daaraan zou geene soortelijke waarde te hechten zijn, indien de verschillen bovengenoemd ontbraken.

Atherina Valenciennae Blkr.

Atherin. corpore elongato compresso, altitudine 7 circiter in ejus longitudine, latitudine $1\frac{1}{2}$ circiter in ejus altitudine; capite depresso acuto $5\frac{1}{2}$ ad $5\frac{1}{4}$ in longitudine corporis; altitudine capitis $1\frac{1}{2}$ fere, latitudine 2 fere in ejus longitudine; scuto vertice trigono apice inter oculos porrecto; linea rostro-frontali declivi rectiuscula; oculis diametro $2\frac{1}{4}$ ad $2\frac{1}{2}$ in longitudine capitis, diametro 1 circiter distantibus; rostro depresso oculo duplo fere brevior; maxillis dentibus vix conspicuis, superiore deorsum valde protractili sub oculi margine anteriore desinente, inferiore superiore vix brevior ascendente; dentibus vomerinis, palatinis et pterygoideis bene conspicuis in thurnas elongatas graciles collocatis; praeperculo subrectangulo angulo rotundato; squamis cycloideis dimidio basali transversis striatis margine libero rotundatis margine posteriore truncatis 1-3 dentatis, lateribus 40 p. m. in serie longitudinali; pinnis dorsalibus acutis minus longitudine pinnae pectoralium distantibus, dorsali spinosa dorsali radiosa humilior, anali magis quam ventralibus approximata; dorsali radiosa vix emarginata corpore minus duplo humilior; pectoralibus acutiusculis 6 ad $6\frac{1}{2}$, ventralibus acutis 8 ad $8\frac{1}{2}$, anali acuta emarginata dorsali radiosa paulo altiore basi $7\frac{1}{2}$ ad $7\frac{3}{4}$, caudali profunde incisa lobis acutis $5\frac{1}{2}$ ad $5\frac{1}{4}$ in longitudine corporis; colore corpore superne viridescente, inferne margaritaceo; fascia lata cephalo-caudali argentea; squamis dorso singulis macula fuscis; pinnis hyalinis, caudali viridescente vel flavescente postice fusco marginata.

B. 6. D. 6—1/9 vel 1/10 vel 5—1/9 vel 1/10. P. 2/14 ad 2/15.

V. 1/3. A. 2/11 vel 2/12. C. 17 et lat. brev.

Habit. Padang, in mari (REICH).

Batavia, in mari.

Longitudo 58 specimenum 63''' ad 95'''.

Aann. Deze soort is na verwant aan *Atherina lacunosa*, doch laat zich voldoende onderscheiden door haren korteren kop, die $5\frac{1}{2}$ tot $5\frac{3}{4}$ maal gaat in de lengte des lichaams, door korteren niet bollen snuit, doordien de tweede rugvin er hooger is dan

de eerste, door betrekkelijk langere borst- en buikvinnen, door een straal meer in de aarsvin, door de plaatsing der eerste rugvin digter bij de aarsvin dan bij de buikvinnen, enz.

GOBIOIDEI.

Gobius Richardsonii Blkr.

Gob. corpore elongato compresso, altitudine 6 circiter in ejus longitudine, latitudine $1\frac{1}{2}$ circiter in ejus altitudine; capite obtuso convexo $5\frac{1}{2}$ circiter in longitudine corporis; latitudine capitis 2, altitudine $1\frac{1}{2}$ circiter in ejus longitudine; oculis diametro 4 circiter in longitudine capitis, valde approximatis, totis in anteriore dimidio capitis sitis; rostro obtuso convexo; maxilla superiore maxilla inferiore vix brevior sub oculi parte anteriore desinente; dentibus maxillis pluriseriatis serie externa seriebus internis antice praesertim majoribus caninis vel caninoidis nullis; rictu obliquo; sulco oculo-scapulari conspicuo; squamis genis, operculis, rostro, fronte verticeque medio nullis; regione interparietali nuda usque ad spinam dorsali 1° sese extendente; squamis lateribus 50 p. m. in serie longitudinali; appendice anali elongata conica; pinnis dorsalibus approximatis, spinosa radiosa non altiore corpore vix humilior spinis flexilibus non productis; dorsali radiosa obtusa postice angulata, radio 1° flexili; pectoralibus obtusis rotundatis $5\frac{1}{2}$ ad $5\frac{3}{4}$, ventrali rotundata 5 et paulo, caudali obtusa rotundata $4\frac{1}{2}$ circiter in longitudine corporis; anali postice angulata dorsali radiosa vix humilior; colore corpore flavescens-viridi superne marginibus squamarum profundiore; operculo macula magna diffusa violacea; pinnis flavescens; dorsalis vittis 2 ad 4 longitudinalibus violaceis; caudali superne punctis violascens variegata, marginem inferiorem versus violascente.

B. 4. D. 6 — $1/10$ vel 6 — $1/11$. P. 16. V. $1/5$. A. $1/10$ vel $1/11$.
C. 32 vel 34 (lat. brev. inclus.).

Habit. Padang, in fluviis (Reichb.).

Longitudo speciminis unici 70'''.

Ann. Deze soort is verwant aan *Gobius ophichthomorphus* Blkr. en *Gobius gymnopus* Blkr. doch heeft de rug-, aars- en staartvinnen veel stomper, minder rugvinstralen, andere kleurteekening, enz. Van de verwante soorten is zij gemakkelijk te onderkennen aan de groote violetbruine operkelvlek.

Gobius oligolepis Blkr.

Gob. corpore elongato compresso, altitudine $5\frac{1}{2}$ ad 6 in ejus longitu-

dine, latitudine $1\frac{1}{2}$ circiter in ejus altitudine; capite obtuso convexo 5 circiter in longitudine corporis; latitudine capitis $1\frac{1}{2}$, altitudine $1\frac{1}{2}$ circiter in ejus longitudine; oculis diametro 3 et paulo in longitudine capitis, minus diametro $\frac{1}{2}$ approximatis, in anteriore dimidio capitis sitis; rostro obtuso valde convexo; maxillis aequalibus superiore sub oculi dimidio posteriore desinente; dentibus maxillis pluriseriatis serie externa seriebus internis maxilla superiore multo, maxilla inferiore vix majoribus, caninis vel caninoidis nullis; rictu parum obliquo; sulco oculo-scapulari conspicuo; capite nuchae usque ad pinnam dorsali 1° totis alepidosis; squamis lateribus magnis 22 p. m. in serie longitudinali; appendice anali oblonga conica; pinnis dorsalibus basi approximatis, spinosa radiosa altiore spinis flexilibus anterioribus productis corpore vix altioribus; dorsali radiosa obtusa postice angulata radio 1° flexili; pectoralibus rotundatis radiis superioribus filiformibus 5 et paulo, ventralibus 6, caudali obtusa rotundata $3\frac{1}{2}$ circiter in longitudine corporis; anali dorsali radiosa non humilior postice angulata; colore corpore dilute viridi, vitta oculo-interoperculari violaceo-nigricante; maculis viridi-violascens capite et dorso parvis, lateribus magnis et medioctribus oblongis irregularibus transversis p. m. 9 in seriem longitudinalem dispositis; dorsali radiosa dilute violascente apicem versus flava vittis 2 vel 3 longitudinalibus nigricantibus; pinnis ceteris flavescens, dorsali radiosa caudalique radiis violascente variegatis, anali dimidio libero, ventrali medio violascens.

B. 4. D. 6 — $1/10$ vel 6 — $1/11$. P. 20 vel 21. V. $1/5$. A. $1/11$ vel $1/12$. C. 24 p. m. (lat. brev. inclus.).

Habit. Priaman, in mari vel in fluviis? (Godin).

Longitudo speciminis unici 66'''.

Ann. Deze soort is na verwant aan *Gobius criniger* CV. (Poiss. XII p. 62. Blkr. Nat. Tijds. v. N. Ind. III p. 453) en *Gobius elegans* K. v. H. Zij laat zich van beide gemakkelijk onderkennen aan den oog-interoperkelband, aan 2 stralen meer in de aarsvin, aan de gedaante en plaatsing der zijvlekken, enz.

Gobius Reichei Blkr.

Gob. corpore elongato antice cylindraceo postice compresso, altitudine 6 et paulo in ejus longitudine; capite obtusiusculo convexo $4\frac{1}{2}$ circiter in longitudine corporis; latitudine capitis $1\frac{1}{2}$, altitudine $1\frac{1}{2}$ ad $1\frac{3}{4}$ in ejus longitudine; oculis diametro 3 circiter in longitudine capitis, valde approximatis, totis fere in dimidio capitis anteriore sitis; rostro obtusiusculo convexo; maxilla superiore maxilla inferiore vix brevior sub oculi parte anteriore desinente; dentibus maxillis pluriseriatis serie externa se-

rieibus internis multo majoribus caninis nullis; rictu obliquo; sulco oculo-scapulari conspicuo; squamis genis, operculis, rostro, fronte verticeque medio nullis; regione interparietali nuda usque ad spinam dorsi primam sese extendente postice graciliente; squamis lateribus magnis 26 p. m. in serie longitudinali; appendice anali oblonga; pinnis dorsalibus distantibus, spinosa radiosa altiore spinis flexilibus non productis corpore humilioribus; dorsali radiosa obtusa postice angulata radio 1° flexili; pectoralibus obtusis rotundatis 6, ventrali rotundata 5, caudali obtusa convexa 6 fere in longitudine corporis; anali obtusa postice angulata dorsali radiosa non humilior; colore corpore pulchre viridi superne maculis numerosis irregularibus confertis olivaceis variegato; lateribus maculis majoribus aliquot violaceo-coeruleis in seriem longitudinalem dispositis, maculis geminis vel trigenimis; genis praepetuloque vittis obliquis violaceis; operculo macula majore violaceo-coerulea; pinnis flavescens, dorsalibus, pectoralibus caudalique radiis fusco vel violaceo variegatis; maculis radiis caudalibus superioribus geminatis dispositis, radiis caudalibus inferioribus simplicibus majoribus; dorsali spinosa superne violascente vel nigricante.

B. 4. D. 6 — 1/3 vel 6 — 1/9. P. 16. V. 1/5. A. 1/3 vel 1/9. C. 26 p. m. (lat. brev. inclus.).

Habit. Padang, in fluviis (REICHE).

Longitudo speciminis unici 55'''.

Aann. Deze soort is verwant aan *Gobius elegans* K. v. H. en *Gobius periphalmooides* Blkr. *Gobius elegans* heeft echter D. 6 — 1/10, stomperen snuit en eenige andere bijzonderheden in de kleurtekening. *Gobius periphalmooides* is reeds daardoor gemakkelijk van haar herkenbaar, dat zij den snuit aanmerkelijk boller en stomper en de kruin tot aan de oogen toe geheel beschubt heeft.

Amblyopus brachysoma Blkr.

Amblyop. corpore elongato compresso, altitudine 9 ad 9½ in ejus longitudine; capite obtuso 6½ circiter in longitudine corporis; altitudine et latitudine capitis 1½ circiter in ejus longitudine, linea rostro-frontali convexa; oculis minimis vix conspicuis; dentibus maxilla superiore biserialis serie externa serie interna multo majoribus aequalibus p. m. 30; dentibus maxilla inferiore pluri-seriatis serie externa antice praesertim seriebus internis multo majoribus subulatis rectiusculis; rictu valde obliquo; maxilla superiore maxilla inferiore brevior 2½ ad 2½ in longitudine capitis; cute pinnae non includentes; corpore squamis parvis sparsis, squamis posterioribus

rieibus squamis anterioribus majoribus; pinnis dorsali et anali corpore humilioribus; caudali acute rotundata 5½ circiter, pectoralibus obtusis rotundatis 9½, ventrali rotundata 7 circiter in longitudine corporis; colore corpore pinnaeque roseo, dorsali superne caudalique fusciscentibus.

B. 5. D. 6/29. P. 21. V. 1/5. A. 1/27 C. 17.

Habit. Priaman, in fluviis? (GODIN).

Longitudo speciminis unici 105'''.

Aann. Deze soort is verwant aan *Amblyopus urolepis* Blkr. (Nat. Tijds. v. N. Ind. III p. 581) van Palembang, welke er echter van verschilt, behalve door veel kortere borst- en buikvinnen, door kleineren kop, farijker vinstralen (D. 6/32. P. 18 A. 1/33), enz. Van alle bekende soorten van *Amblyopus* heeft *Amblyopus brachysoma* het geringste aantal rug- en aarsvinstralen.

Electris porocephalooides Blkr.

Electr. corpore elongato, antice cylindraceo postice compresso, altitudine 6 circiter in ejus longitudine; capite prismatico depresso acuto 5½ circiter in longitudine corporis; altitudine et latitudine capitis 2 circiter in ejus longitudine; linea rostro-dorsali fronte et vertice declivi rectiuscula rostro tantum convexa; oculis diametro 4 circiter in longitudine capitis, diametro 1 circiter distantibus; orbitis glabris; rostro alepidoto oculis paulo brevior; naribus anterioribus tubulatis; maxilla superiore maxilla inferiore paulo brevior sub oculi dimidio posteriore desinente; dentibus maxillis pluri-seriatis serie externa seriebus internis vix majoribus caninis vel caninoideis nullis; praepetulo rotundato toto margine glabro; rostro postice, fronte, vertice, genis operculisque squamosis; squamis caninoideis rostrum inter et pinnam dorsalem l = 23 p. m., lateribus 33 p. m. in serie longitudinali; squamis lateribus postice et antice subaequalibus; appendice anali oblonga; pinnis dorsalibus altitudine subaequalibus corpore humilioribus, dorsali 1^a spinis flexilibus spinis 2^a et 3^a spinis ceteris longioribus, dorsali radiosa obtusa angulata non emarginata; pectoralibus obtusis rotundatis et ventralibus acutis 6 circiter, caudali obtusa rotundata 4½ circiter in longitudine corporis; anali obtusa angulata non emarginata dorsalibus non humilior; corpore superne viridescens-fusco vittis aliquot diffusis dilutioribus transversis, inferne flavescens; pinnis dorsalibus, caudali analique nigris, dorsali 2^a, caudali analique rubro marginatis; pectoralibus aurantiaco-viridibus; ventralibus aurantiacis.

B. 6. D. 6 — 1/8 vel 1/9. P. 14. V. 1/5. A. 1/6 vel 1/7. C. 24 ad 26 (lat. brev. inclus.).

Habit. Priaman, in aquis fluviomarinis (GODIN).

Longitudo speciminis unici 74'''.

Aann. Deze *Electris* behoort tot de groep van *Electris ophicephalus* K. v. H., *Electris porocephala* CV. enz. Zij stelt misschien een nog jeugdig specimen voor, daar beide genoemde zeer verwante soorten aanmerkelijk grooter worden. Zij is nog het naaste verwant aan *Electris porocephalus*, doch deze heeft den kop boller, de onderkaak meer vooruitstekende, de buikvinnen donker gekleurd, 1 straal minder in de aarsvin, deze vin en de 2^e rugvin van achteren hooger en spits, de 2^e rug- en staartvin met zwarte vlekjes geteekend, enz.

LABROÏDEI CTENOÏDEI.

Pomacentrus taeniops CV. Poiss. V p. 217. Less. Zool. Voy.

Coq. II p. 190 tab. 28 fig. 2 (nec Blkr. Nat. Tijdschr. N. Ind. III p. 729).

Pomac. corpore oblongo compresso, altitudine $2\frac{1}{2}$ ad $2\frac{3}{4}$ in ejus longitudine, latitudine $2\frac{1}{2}$ circiter in ejus altitudine; capite obtuso convexo 4 et paulo in longitudine corporis, paulo altiore quam longo; linea rostro-frontali fronte convexiuscula rostro declivi rectiuscula; oculis diametro 3 circiter in longitudine capitis; rostro oculo brevius; osse suborbitali angulo oris oculi diametro duplo fere humilior non emarginato non incisio postice dentato; praeperculo subrectangulo rotundato, postice denticulis subaequalibus plus quam 20 serrato; dentibus utraque maxilla truncatis, maxilla superiore 30 vel 32, maxilla inferiore 34 ad 36; operculo spinis 2 planis brevibus; squamis lateribus 26 p. m. in serie longitudinali; linea laterali sub media dorsali radiosa interrupta; pinnis dorsali et anali radiosis rotundatis corpore minus duplo humilioribus; dorsali spinosa spina posica spinis ceteris longiore, membrana interspinali profunde excisa lobata lobis spinas supernatibus; pectoralibus obtusis rotundatis $4\frac{1}{2}$ fere, ventralibus acutis radio 1° producto $3\frac{1}{2}$ circiter, caudali emarginata lobis obtusis rotundatis $4\frac{1}{2}$ in longitudine corporis; colore corpore pinnisque olivaceo-violaceo; vitra suboculari coerulea; squamis capite pinnisque plurimis guttula coerulea; squamis corpore plurimis macula oblonga transversa coerulea; operculo superne basique pinnae pectoralis superne macula nigricante; basi pinnae dorsalis postice macula rotunda nigra.

B. 5. D. 12/16 vel 12/17. P. 2/16. V. $\frac{1}{5}$. A. 2/13 vel 2/14. C. 15 vel 17 et lat. brev.

Synon. *Pomacentre à trait sous l'oeil* CV. Poiss. V p. 317. Less. Zool. Voy. Coq. II p. 193.

Pomacentre petit Less. Zool. Voy. Coq. II tab. 28 fig. 2. Habit. Padang, in mari (REICHEN). Longitudo speciminis unici 75'''.

Aann. Van de talrijke soorten van *Pomacentrus* mijner verzameling gelijkt de bovenbeschrevene nog het meeste op die, welke ik als *Pomacentrus taeniops* CV. beschreven heb (Nat. Tijds. v. N. Ind. III p. 729). Deze heeft echter het onderoogkulsbeen aan den achterrand uitgerand, mist de borstvin-grondvlek, heeft de donkere rugvinvlek hooger er niet aan de basis der vin en voorts D. 13/14 vel 13/15. P. 2/15. A. 2/14 vel 2/15. In vele opzigten beantwoordt bovenbeschreven specimen beter aan *Pomacentrus taeniops* CV. dan *Pomacentrus taeniops* CV.? Blkr. welke laatste ik thans als eene eigene soort beschouw en voorstel te noemen *Pomacentrus bankanensis*! De afbeelding van *Pomacentrus taeniops* CV. van LESSON laat te wenschen over en vertoont niets van de blaauwe vlekjes der schubben of van de donkere operkel-, borstvin- en rugvinvlekjes.

LABROÏDEI CYCLOÏDEI.

Julis (Halichoeres) annularis K. v. H. CV. Poiss. XIII p. 353.

Jul. (Halich.) corpore oblongo compresso, altitudine 4 fere in ejus longitudine, latitudine $2\frac{1}{2}$ circiter in ejus altitudine; capite acuto $4\frac{1}{2}$ circiter in longitudine corporis; altitudine capitis $1\frac{1}{2}$ circiter in ejus longitudine; oculis diametro 4 fere in longitudine capitis; linea rostro-dorsali capite declivi rectiuscula; labiis carnosae; dentibus maxillis mediooculis conicis rectiusculis symphysealibus utraque maxilla 2 ceteris longioribus; dente oris angulari medioocri conico prominente; linea laterali antice ramosa cauda subsimplice; squamis lateribus 27 vel 28 in serie longitudinali; pinnis dorsali et anali basi paulo squamosis postice angularis acutis, dorsali radio 1° corpore paulo plus duplo humilior; pectoralibus sublabeliformibus $5\frac{1}{2}$ circiter, ventralibus acutis radio 1° producto $5\frac{1}{2}$ ad $5\frac{3}{4}$, caudali obtusa convexa 5 circiter in longitudine corporis; corpore viridi-aureo capite vittis pluribus obliquis et flexuosis rubro-violaceis coeruloe marginata.

V.

tis; trunco antice vittis longitudinalibus violaceis, trunco medio singulis squamis basi macula violacea, cauda annulis confertis violaceo-coeruleis; pinnis dorsali et anali violascente-purpureis ocellis numerosis pluriseriatis aureis coeruleo cinctis, ocellis basin pinnarum versus majoribus ex parte oblongis dorsali spinosa ex parte in vittas aureas unitis; margine dorsali et anali tricolore aureo, margaritaceo et profunde coeruleo; pectoralibus basi violaceo-coeruleis, medio aurantiacis, dimidio apicali dilute violaceis; ventralibus spina et radio 1° violaceo-coeruleis medio aurantiacis postice violascentibus; caudali aurantiaca medio fascia transversa lata purpurea coeruleo punctata antice et postice nigro et coeruleo marginata superne et inferne antrum reflexa; aurantiaco pinnae basi antice coeruleo et nigro limbato.

B. 6. D. 9/12 vel 9/13. P. 2/12. V. 1/5. A. 3/12 vel 3/13. C. 15 et lat. brev.

Synon. *Girelle annulaire* CV. Poiss. XIII p. 353.

Habit. Padang, in mari (RINCUR).

Longitudo speciminis unci 101''.

Aann. *Julis (Halichoeres) annularis* is slechts oppervlakkig en wat de kleuren betreft, niet geheel juist in de groote Histoire naturelle des Poissons beschreven naar een Javaasch voorwerp uit s'Rijks Museum te Leiden. Ook tel ik bij mijn voorwerp een straal meer in de rug- en aarsvinnen. Eene in mijn bezit zijnde fraaije doch niet geheel korrekte afbeelding dezer soort, nagelaten door VAN HASSELT, heeft eene lengte van 145''.

SILUROÏDEI.

Wallago heterorhynchus Blkr.

Wallag. corpore elongato compresso, altitudine 5½ circiter in ejus longitudine; capite depresso 6½ circiter in longitudine corporis; altitudine capitis 1½, latitudine 2 circiter in ejus longitudine (capite operculis maxime mobilibus erectis aequae lato ac longo); oculis posteris, diametro 5 circiter in longitudine capitis, diametro 1½ circiter distantibus; linea rostro-dorsali rostro convexa, vertice concava; rostro truncato; labiis latis; maxillis subaequalibus superiore inferiore vix longiore; dentibus maxillis pluri-seriatis seiciformibus aequalibus in thurnas 2 oblongas symphysi contiguas vel subcontiguas collocatis; dentibus palatinis parvis in thurnas 2 parvas rotundas distantes antice in palato collocatis; cirris 4, supramaxillaribus 2 gracilibus oculum attingentibus, infamaxillaribus 2 gracillimis oculo non lon-

gioribus; pinna dorsali nulla; pinnis pectoralibus obtusiusculis capite non vel vix brevioribus spina parte ossea leviter denticulata; ventralibus pectoralibus plus duplo brevioribus; anali longissima ante basin caudalis desinente; caudali usque ad basin fere incisa lobis acutis 7½ circiter in longitudine corporis; colore corpore superne olivascente inferne margaritaceo; pinnis pectoralibus flavescens apicem versus fusco arenatis; anali parte carnosae argentea parte membranacea dense fusco arenata; caudali antice flavescens postice fuscescente.

B. 12. D. 0. P. 1/17. V. 1/8. A. 93. C. 18 et lat. brev.

Habit. Moara kompeh, Sumatrae orientalis, in fluviis (ADRIANS).

Longitudo speciminis unci 326''.

Aann. Deze soort vertegenwoordigt weder eene nieuwe groep in het groote geslacht *Silurus* Cuv. Val. Volgens mijne splitting van dit geslacht behoort zij tot Wallago, zijnde er de gehemeltetanden in twee afzonderlijke groepjes gescheiden. Zij is zeer merkwaardig door de volgestrekte afwezigheid van rugvin (even als *Silurus hexapterus* Blkr. en *Silurus apogon* Blkr.) en voorts kenbaar aan hare lange aarsvin, afgeknotten snuit, niet voor de bovenkaak uitstekende onderkaak, breede vliezige lippen of kaakvliezen, welke den bek toelaten zich betrekkelijk wijd te openen, dunne korte cirri, waarvan die der onderkaak der waarneming ligt ontglippen, enz.

Bagroides macropterus Blkr.

Bagroid. corpore elongato compresso, altitudine 6½ circiter in ejus longitudine; capite acuto convexo 7½ circiter in longitudine corporis; altitudine capitis 1½ ad 1½, latitudine 1½ circiter in ejus longitudine; oculis diametro 5 circiter in longitudine capitis; rostro rotundato; linea rostro-frontali convexa; ore infero vix minime oculo non majore; labiis carnosius leviter fimbriatis; cirris 8, supramaxillaribus operculum, nasalibus supramaxillaribus brevioribus regionem postocularem, infamaxillaribus externis aperturam branchialem attingentibus, infamaxillaribus internis vix paulo longioribus; dentibus maxillis parvis; dentibus vomerinis in thurnam parvam pupilla multo minorem collocatis parvis; pinna dorsali radiosa acuta corpore non humilior, spina medio cirri capite paulo longiore striata postice dentata; dorsali adiposa maxima anali quadruplo circiter longiore corpore minus triplo humilior, convexa, antice dorsali radiosae valde approximata; pectorali acuta spina spina dorsali crassiore et longiore, striata, postice valde dentata; ventralibus obtusis capite paulo brevioribus; anali obtruncata altitudine 1½ circiter in altitudine corporis; caudali us-

que ad basin fere incisa lobis acutis superiore longiore producto $4\frac{1}{2}$ circiter in longitudine corporis; colore corpore pinnisque flavescente; capite superne fere toto nigricante; lateribus antice fere totis et pinnam analem infer et dorsalem adiposam nigricantibus; pinnis dorsali radiosa, pectoralibus, ventralibus analique dimidio apicali nigris; pinna adiposa grisea.

B. 7. D. $1\frac{1}{7}$. P. $1\frac{1}{3}$. V. $1\frac{1}{3}$. A. $\frac{3}{12}$. C. 17 et lat. brev.

Habit. Moara kompeh, in fluvio (ADRIANS).

Longitudo speciminis unici 256'''.

Aann. De type van dit geslacht beschreef ik onder den naam van *Bagroides melapterus* in het 2^e deel van het Natuurkundig Tijdschrift voor Nederlandsch Indië (pag. 204). In algemeenen habitus gelijkt de bovenbeschrevene soort daarop vrij wel en zelfs de algemeene verdeling der kleuren is dezelfde. Evenwel is zij stellig eene andere species, die zich van *Bagroides melapterus* gemakkelijk laat onderscheiden, door dien bij laatstgenoemde het ligchaam minder slank, de mondopening betrekkelijk grooter, de ploegbeenstanden talrijk en in eene veel grootere ronde groep geplaatst zijn, de rugdoorn betrekkelijk veel dikker en de vetvin veel korter is, enz. Uit de diagnose van het geslacht, ter aangehaalde plaatse medegedeeld, late men de woorden "magnam semiovalet" weg, als slechts betrekking hebbende op *Bagroides melapterus*, de eenige soort welke mij toen van dit genus bekend was. Het geslachtskarakter, gelegen in de ploegbeenstanden, welke in eene groep voor op het ploegbeen geplaatst zijn, blijft overigens hetzelfde en duidt al weder aan, dat het tandenstelsel bij de Siluroïden van groot nut is ter bepaling der geslachten.

CYPRINOIDEI.

Barbus macracanthus Blkr.

Barb. corpore oblongo compresso, altitudine 4 circiter in ejus longitudine, latitudine 2 in ejus altitudine; capite acuto $4\frac{1}{2}$ ad $4\frac{3}{4}$ in longitudine corporis; altitudine capitis $1\frac{1}{2}$ circiter, latitudine $1\frac{1}{2}$ ad $1\frac{3}{4}$ in ejus longitudine; oculis diametro 4 in longitudine capitis, $1\frac{1}{2}$ in capitis parte postoculari; distantia interoculari $2\frac{1}{2}$ ad $2\frac{3}{4}$ in longitudine capitis; rostro acuto convexiusculo, orulo longiore, vix ante os prominente; maxilla

superiore maxilla inferiore longiore verticaliter deorsum valde protractili; ore infero rictu parvo ante oculum desinente; labiis parum carnosus; cirris gracilibus, labialibus maxillaribus paulo longioribus oculum fere attingentibus; dentibus pharyngealibus triseriatis subuncinatis, 5 in serie longiore; margine operculari inferiore recto: linea rostro-dorsali vertice rectiuscula vel concavuscula; dorso elevato angulato: linea ventrali rectiuscula; linea laterali rectiuscula lineam rostro-caudalem non attingente; squamis parte libera longitudinaliter striatis, lateribus 40 p. m. in serie longitudinali, 11 p. m. in serie verticali; inguinibus squamis elongatis; pinnis dorsali et anali basi vagina squamosa; dorsali supra initium ventralium incipiente, acuta, corpore paulo vel vix altiore, emarginata, spina valde crassa postice valde dentata capite longiore; pinnis pectoralibus et ventralibus acutis subaequalibus capite multo brevioribus, pectoralibus ventrales vix vel non, ventralibus analem non attingentibus; anali acuta emarginata corpore multo humiliora; caudali profunde incisa lobis acutis superiore paulo longiore $4\frac{1}{2}$ ad $4\frac{3}{4}$ in longitudine corporis; colore corpore superne viridi, inferne argenteo; pinnis flavescens, dorsali et caudali margines versus violascentibus.

B. 3. D. $4\frac{1}{8}$ vel $4\frac{1}{9}$. P. $2\frac{1}{17}$. V. $1\frac{1}{9}$. A. $\frac{3}{5}$ vel $\frac{3}{6}$. C. 19 et et lat. brev.

Habit. Palembang, in fluvio (VAN LEEER).

Longitudo 2 speciminum 250''' et 270'''.

Aann. Van alle mijne bekende soorten van *Barbus* heeft deze soort de grootste verwantschap met *Barbus enoplos* Blkr. Zij laat zich daarvan op het gezigt gemakkelijker onderscheiden dan door beschrijving. Eene nauwkeurige vergelijking doet echter ontwaren, dat de rugdoornen betrekkelijk langer zijn en het ligchaam ranker is. Voorts is het profiel van *Barbus enoplos* aan de kruin konkaf, terwijl het bij *Barbus macracanthus* genoeg regt is. Bij *Barbus enoplos* zijn ook de schubben ruwer, steekt de snuit wat meer voor den bek uit, enz.

Barbus Schwanefeldii Blkr.

Barb. corpore oblongo compresso altitudine $3\frac{1}{2}$ ad $2\frac{3}{4}$ in ejus longitudine, latitudine 3 fere ad $2\frac{1}{2}$ in ejus altitudine; capite convexiusculo $4\frac{1}{2}$ ad $5\frac{1}{4}$ in longitudine corporis; altitudine capitis $1\frac{1}{2}$ ad $1\frac{3}{4}$, latitudine 2 ad $1\frac{1}{2}$ in ejus longitudine; oculis diametro $2\frac{1}{2}$ ad 3 in longitudine capitis, diametro 1 circiter distantibus; rostro convexiusculo oculo breviora; maxilla superiore inferiore maxilla vix longiore deorsum valde protractili, sub oculi limbo anteriore desinente, deorsum medioocriter protractili; ore an-

tico; cirris labialibus cirris maxillaribus paulo longioribus, labialibus praepetaculum maxillaribus pupillam attingentibus; dentibus pharyngealibus triseriatis, serie longiore 5 subunciatis; osse scapulari trigono obtuso rotundato; linea frontali declivi rectiuscula; dorso elevato ventre multo convexiore; lineae dorsali angulata, ventrali rotundata; lineae laterali valde conspicua, lineae rostro-caudalem attingente, concava, lineae ventrali magis quam lineae dorsali approximata; squamis parte libera longitudinalinaliter vel non striatis, lateribus 35 vel 36 in serie longitudinalinali, 14 vel 15 in serie verticali; inguinibus squamis elongatis; pinna dorsali acuta emarginata, altitudine $1\frac{1}{2}$ ad 2 fere in altitudine corporis, spina valde dentata capite breviori pinnis ventralibus opposita; pinnis pectoralibus et ventralibus acutis subaequalibus, capite paulo vel non brevioribus, pectoralibus ventrales vix vel non attingentibus; anali acuta emarginata, corpore duplo circiter humilior; caudali profunde incisa lobis acutis $3\frac{1}{4}$ ad 4 in longitudine corporis; colore corpore superne viridescente inferne argenteo; pinnis flavescens, dorsali apice nigrescente et superne late nigro marginata; caudali utroque lobo fascia longitudinalinali violaceo-nigra.

B. 3. D. $4/8$ vel $4/9$. P. $1/14$. V. $1/8$. A. $3/5$ vel $3/6$. C. 19 et lat. brev.

Synon. *Ikan Belinka* Mal. Sum. occid.

Lampiran Lampong.

Habit. Lacus Singkara, Sumatrae occidentalis, Moara kompeh et Palembang, Sumatrae orientalis, et Pangabuang, Provincie Lampong, Sumatrae austro-orientalis, in fluvio (SCHWANNENFELD, VAN LEE, ADRIANZ, SCHWARZ).

Longitudo 8 specimenum 57" ad 260".

Aann. Ik draag deze soort op aan den heer H. W. SCHWANNENFELD, aan wiens ijver voor de wetenschap ik hare eerste kennis te danken had. Zij is na verwant aan *Barbus bramoides* CV, doch laat er zich bij den eersten oogopslag van onderkennen, aan hare kleinere schubben en violetzwarte staartvinbanden.

Barbus marginatus CV. Poiss. XVI p. 122.

Barb. corpore oblongo compresso, altitudine 4 ad $3\frac{1}{4}$ in ejus longitudine, latitudine 3 in ejus altitudine; capite obtuso $5\frac{1}{4}$ ad $6\frac{1}{4}$ in longitudine corporis; altitudine capitis $1\frac{1}{2}$ ad $1\frac{3}{4}$, latitudine $1\frac{1}{2}$ ad $1\frac{1}{2}$ in ejus longitudine; oculis diametro $2\frac{1}{2}$ ad 3 in longitudine capitis, diametro 1 circiter distantibus; rostro convexo obtuso subtruncato (adultis praesertim) oculo brevior; maxilla superiore inferiore maxilla longiore ante oculum vel sub oculi margine anteriore desinente, verticaliter deorsum protractili; ore subinfero; cirris gracilibus maxillaribus labialibus brevioribus, labialibus oculum vix attingentibus; dentibus pharyngealibus triseriatis, 4 in serie

longiore uncinatis; osse scapulari trigono apice obtuso rotundato; dorso elevato ventre convexiore; lineae dorsali angulata, ventrali rotundata; lineae laterali infra lineam rostro-caudalem descendente, concava, lineae ventrali magis quam lineae dorsali approximata; squamis parte libera longitudinalinaliter striatis, lateribus 25 ad 28 in serie longitudinalinali, 10 p. m. in serie verticali; inguinibus squamis elongatis; pinna dorsali acuta parum emarginata, altitudine $1\frac{1}{2}$ ad $1\frac{3}{4}$ in altitudine corporis, spina crassa dentata longitudine caput aequante, radio ventrali postico subopposita; pinnis pectoralibus et ventralibus acutis longitudine aequalibus, capite vix brevioribus, pectoralibus ventrales non attingentibus; anali obtusa non emarginata, longiore quam alia, corpore plus duplo humilior; caudali profunde exis lobis acutis 4 circiter in longitudine corporis; colore corpore superne viridescente, lateribus inferneque argenteo; squamis lateribus vulgo macula semilunari nigra verticali notatis; pinnis flavescens, dorsali superne et caudali postice nigro marginatis.

B. 3. D. $4/8$ vel $4/9$. P. $1/14$. V. $1/8$. A. $3/9$ vel $3/10$. C. 19 et lat. brev.

Synon. *Barbeau bordé* CV. Poiss. XVI p. 122.

Kapitah Lampong.

Ikan Lawak Mal. Bat.

Ikan Regis et *Ikan Gingsihik* Sundaenens.

Habit. Pajacombo, Sumatrae occidentalis et Pangabuang, Sumatrae austro-orientalis (JAKLES, SCHWARZ).

Batavia, Ranksabetong, Buitenzorg, Tjampea, Tjipannas, Sura-karta, Javae insulae, in fluvio.

Longitudo 20 specimenum 65" ad 185".

Aann. Deze soort is zeer kenbaar aan hare lange niet uitgerande aarsvin, stompen snuit, enz.

Rohita polyporos Blkr.

Rohit. corpore oblongo compresso, altitudine 4 ad $3\frac{1}{4}$ in ejus longitudine, latitudine $2\frac{1}{4}$ ad 3 in ejus altitudine; capite depresso 5 ad $5\frac{1}{4}$ in longitudine corporis; altitudine capitis $1\frac{1}{2}$, latitudine $1\frac{1}{2}$ ad $1\frac{1}{2}$ in ejus longitudine; oculis diametro $3\frac{1}{4}$ ad $3\frac{1}{2}$ in longitudine capitis, diametro 2 ad $2\frac{1}{2}$ distantibus; rostro lato depresso rotundato, ante os prominente, oculo longiore, antice poris numerosis valde conspicuis; maxilla superiore maxilla inferiore longiore ante oculum desinente; cirris maxillaribus labialibus longioribus oculum non, labialibus oculum vix attingentibus; labis papillis conicis subfimbriatis; mento valde concavo; dentibus pharyngealibus triseriatis serie longiore 5 conicis elongatis; osse scapulari trigono obtuso; lineae rostro-dorsali vertice concava; dorso elevato ventre multo altiore; lineis dorsali valde, ventrali leviter rotundatis; lineae laterali recta

lineam rostro-caudalem non attingente; squamis parte libera longitudinalliter striatis, lateribus 40 ad 42 in serie longitudinali, 15 vel 16 in serie verticali; pinna dorsali ante ventrales incipiente, longitudine 4 circiter in longitudine corporis, corpore vix humilior vix vel irregulariter emarginata, radio nullo producto; pinnis pectoralibus acutis ventralibus vix brevioribus, capite vix vel non longioribus; ventralibus analium attingentibus; anali acuta non emarginata corpore multo humilior; caudali medio-citer emarginata lobis acutiusculis 4 circiter in longitudine corporis; colore corpore pinnisque fuscis.

B. 3. D. 4/17 vel 4/18. P. 1/16 vel 1/17. V. 1/8. A. 3/3 vel 3/6.

C. 19 et lat. brev.

Synon. *Ikan Millem* Mal. Batav.

Habit. Moaruk kompeh, Sumatrae orientalis, in fluviis (ADRIAANS).
Batavia, in fluviis.

Longitudo 3 specimenum 151^{mm} ad 310^{mm}.

Aann. Deze soort heeft veel van *Rohita Reynauldii* CV., doch onderscheidt zich daarvan voornamelijk doordien zij meer stralen in de rugvin heeft, waarvan echter geen enkele draadvormig is verlengd.

LOBOCHEILIOS Blkr.

Oris margo triplex. Labia glabra non fimbriata, inferius lobum quadratum carnosum efficiens. Rostrum prominens carnosum. Cirri 4, maxillares et labiales. Spina dorsalis vel analis dentata nulla.

Aann. Ik kies dezen geslachtsnaam voor eene rei van Karperachtige vissen, welke het midden houden tusschen *Labeo* en *Barbus*, en door VAN HASSELT reeds waren geplaatst onder zijn geslacht *Labeobarbus*. Ofschoon het prioriteitsrecht van de benoeming van dit geslacht aan VAN HASSELT toekomt, hetgeen blijkt uit een uittreksel van een tweeden brief van VAN HASSELT aan VAN SWINDREY, gedagteekend den 29sten 1822 en opgenomen in de *Algemeene Konst- en Letterbode* van 1823 en in het *Bulletin* van DE FÉRUSSEAC (1), heeft de heer RÜPPEL la-

(1) In dit Bulletin lees ik het volgende:

„Le genre *Labeobarbus* consistait en *Labeones* avec quatre barbillons et une nageoire dorsale, dont le deuxième rayon n'est pas dentelé; il réunit donc les caractères du *Labeo* et du *Barbus*; c'est pourquoi j'ai formé le mot de *Labeobarbus*.”

ter dezen geslachtsnaam toegepast op soorten van *Barbus*, bij welke de onderlip kwabvormig verlengd is. Deze naam is onder deze beteekenis aangenomen door den heer VALENCIENNES in het groote vischwerk, terwijl de heer VALENCIENNES de soorten van *Labeobarbus* van VAN HASSELT onder het geslacht *Labeo* heeft geplaatst, waar zij echter niet behooren volgens zijne eigene definitie van dit geslacht, als bezittende het slechts twee voedraden, terwijl bij mijne soorten zeer duidelijk vier voedraden zijn waar te nemen. De naam *Lobocheilos* is insgelijks van VAN HASSELT, doch hij hechtte daaraan een ander begrip dan ik, vermits hij bij de soort, welke hij er van deed afbeelden en welke geheel tot zijn genus *Labeobarbus* behoort, de voedraden niet schijnt opgemerkt te hebben, zoodat hij onder *Lobocheilos* schijnt verstaan te hebben soorten van zijn geslacht *Labeobarbus* zonder voedraden, wat echter uit zijnen in de *Algemeene Konst- en Letterbode* opgenomen brief van 29 Decem-ber 1822 niet duidelijk is op te maken. Mijn geslacht *Lobocheilos* is alzoo hetzelfde, als hetwelk V. Hass. onder den niet aangenomen naam van *Labeobarbus* voorstelde, en het behoort in het stelsel geplaatst te worden tusschen *Rohita* Val. en *Labeo* Val. en *Crossocheilos* V. Hass. Van *Barbus* en *Labeobarbus* verschilt het, doordien de lippen volkomen gevormd zijn als bij *Labeo* Val.; van *Labeo* en *Crossocheilos* doordien het 4 voedraden heeft, t. w. 2 kaaks- en 2 lipdraden; en van *Rohita*, doordien de lippen glad zijn en niet met franje- of kegelvormige tepeltjes bezet.

Tot *Lobocheilos* behoort ook waarschijnlijk *Labeo erythronotus* CV. (*Diplocheilos erythronotus* V. Hass.), welke soort niet in mijn bezit is doch volgens eene ter mijne beschikking zijnde afbeelding veel van *Lobocheilos falcifer* V. Hass. moet hebben, waarvan zij zich echter onderscheidt door aanmerkelijk talrijker schubben op eene overlangsche rei, enz. Voorts behoort hietoe waarschijnlijk nog *Labeo hispidus* CV.—*Labeo oblongus* CV. behoort tot een eigen geslacht, door VAN HASSELT reeds *Crossocheilos* genoemd maar slechts oppervlakkig bepaald.

Ik geloof ook, dat *Gobio hirticeps* Rüpp. en *Gobio quadri-*
V.

maculatus Rüpp. tot het geslacht *Lobocheilos* kunnen gebracht worden, en niet tot *Dangila*, zooals de heer VALENCIENNES meent.

Lobocheilos falcifer Van Hasselt Algemeene Konst- en Letterbode 1823 No. 35.

Lobocheil. corpore subelongato compresso, altitudine $4\frac{1}{2}$ circiter in ejus longitudine, latitudine $1\frac{1}{2}$ circiter in ejus altitudine; capite convexo rotundato $6\frac{1}{2}$ circiter in longitudine corporis; altitudine capitis $1\frac{1}{2}$, latitudine $1\frac{1}{2}$ in ejus longitudine; oculis diametro 4 et paulo in longitudine capitis, diametris $2\frac{1}{2}$ distantibus; rostro angulato oculo duplo longiore, carnoso, poris conspicuis obsito; maxilla superiore maxilla inferiore longiore ante oculum desinente; labiis carnosus, inferiore lobo accessorio lato quadrato; cirris maxillaribus vix conspicuis, labialibus oculum subattingentibus; dentibus pharyngealibus triseriatis conicis acutis serie longiore 5; ossa scapulari trigono acuto; linea rostro-dorsali vertice declivi convexiuscula; dorsale leviter concava, lineam rostro-caudalem subattingente; squamis parte libera longitudinaliter striatis, lateribus 34 vel 35 p. m. in serie longitudinali, 11 p. m. in serie verticali; pinna dorsali ante pinnas ventrales incipiente, corpore vix ad multo altiore, valde acuta, emarginata; pinnis pectoralibus et ventralibus acutis longitudine subaequalibus caput aequantibus; pectoralibus ventrales vix vel non, ventralibus analem non vel vix attingentibus; anali acuta emarginata altitudine $1\frac{1}{2}$ in altitudine corporis; caudali profunde incisa lobis acutis subaequalibus 4 et paulo in longitudine corporis; colore corpore superne olivaceo vel violascente, inferne argenteo vel griseo; pinnis flavescens, roseis vel violascentibus.

B. 3. D. $4/8$ vel $4/9$. P. $1/14$ vel $1/15$. V. $1/3$. A. $3/5$ vel $3/6$. C. 19 et lat. brev.

Synon. *Labeo falcifer* CV. Poiss. XVI p. 274.

Labeo falcifer CV. Poiss. ibid.

Ikan Lekat Mal. Batav.

Habit. Lacus Meninjau, Sumatrae occidentalis (SCHWANENFELD).

Batavia, Buitenzorg, in fluviis.

Longitudo 4 specimenum 180" ad 200".

Aann. Mijne voorwerpen behooren zonder twijfel tot *Lobocheilos falcifer* Van Hass., van welke ik eene door VAN HASSALT nagelatene afbeelding bezit, waarop echter de korte voeldraden niet zijn uitgedrukt. Deze voeldraden schijnt VAN HASSALT niet gekend te hebben, vermits hij anders *Lobocheilos* niet als een van zijn genus *Labeobarbus* verschillend geslacht zou beschouwd hebben.

Lobocheilos cobitis Blkr.

Lobocheil. corpore elongato compresso, altitudine 5 ad 6 in ejus longitudine, latitudine $1\frac{1}{2}$ ad $1\frac{1}{4}$ in ejus altitudine; capite acuto convexo $5\frac{1}{2}$ circiter in longitudine corporis; altitudine capitis $1\frac{1}{2}$, latitudine $1\frac{1}{2}$ in ejus longitudine; rostro acuto rotundato oculo longiore, poris oculo lente armato valde conspicuis obsito, ante os prominente; maxilla superiore maxilla inferiore longiore ante oculum desinente; cirris labialibus maxillaribus vix longioribus oculum non vel vix attingentibus; labiis crassis, inferiore lobo accessorio parvo; dentibus pharygealibus triseriatis serie longiore 5 conicis acutis; ossa scapulari trigono obtusiusculo; linea rostro-dorsali vertice convexa; dorso et ventre convexitate aequalibus lineis rotundatis; linea laterali rectiuscula ad media latera decurrente; squamis parte libera longitudinaliter striatis, lateribus 33 p. m. in serie longitudinali, 9 p. m. in serie verticali; pinna dorsali ante pinnas ventrales incipiente, acuta, emarginata, altitudine corporis altitudinem aequante vel subaequante; pinnis pectoralibus acutiusculis ventralibus paulo longioribus, caput longitudine aequantibus ventrales non attingentibus; ventralibus acutis analem non attingentibus; anali acuta emarginata corpore humilioris; caudali profunde excisa lobis acutis 4 circiter in longitudine corporis; colore corpore superne viridi inferne viridescente-argenteo; vitta cephalo-caudali nigricante; pinnis flavescens-hyalinis, caudali basi macula nigra.

B. 3. D. $4/8$ vel $4/9$. P. $1/14$ vel $1/15$. V. $1/3$. A. $3/5$. vel $3/6$. C.

19 et lat. brev.

Synon. *Ikan Lucas* Mal. Batav.

Habit. Padang, in fluviis (REICH).

Batavia, in fluviis.

Longitudo 40 specimenum 32" ad 44".

Aann. *Lobocheilos cobitis* schijnt altijd klein te blijven.

Zij is kenbaar aan haar slank ligchaam, donkeren kopstaartband en staartvinvlek.

Lobocheilos Schwanenfeldii Blkr.

Loboch. corpore elongato compresso, altitudine $5\frac{1}{2}$ ad 6 in ejus longitudine, latitudine $1\frac{1}{2}$ ad 2 in ejus altitudine; capite convexo rotundato 6 ad $6\frac{1}{2}$ in longitudine corporis; altitudine capitis $1\frac{1}{2}$, latitudine $1\frac{1}{2}$ ad $1\frac{1}{4}$ in ejus longitudine; oculis diametro 4 ad $4\frac{1}{2}$ in longitudine capitis, diametris 2 ad $2\frac{1}{2}$ distantibus; linea interoculari convexa; rostro convexo rotundato oculo minus duplo longiore, carnoso, poris numerosis conspicuis obsito; maxilla superiore maxilla inferiore non emarginata longiore ante oculum desinente; labiis carnosus, inferiore lobo accessorio lato quadrato; cirris maxillaribus vix conspicuis, labialibus oculum attingentibus; dentibus pharygealibus triseriatis conicis, serie longiore 5; ossa

scapulari trigono angulo acuto rotundato; linea rostro-dorsali vertice convexa, dorso leviter angulata; dorso subelevato ventre vix convexo multo altiore; linea laterali antice declivi postice recta lineam rostro-caudalem non attingente; squamis parte libera longitudinaliter striatis, lateribus 33 p. m. in serie longitudinali, 11 p. m. in serie transversali; inguinibus squamis elongatis; pinna dorsali ante pinnas ventrales incipiente, corpore vix vel non altiore, valde acuta emarginata; pinnis pectoralibus, ventralibus et anali acutis emarginatis; pectoralibus ventralibus paulo longioribus 6 ad 5½ circiter in longitudine corporis, ventralibus pinnam analem fere, pectoralibus ventrales fere attingentibus; anali altitudine 1½ circiter in altitudine corporis; caudali profunde incisae lobis acutis superiore vix longiore, 4 circiter in longitudine corporis; colore corpore superne viridi, inferne argenteo, pinnis flavescens vel rubescens.

B. 3. D. 4/8 vel 4/9. P. 1/15. V. 1/8. A. 3/5 vel 3/6. C. 19 et lat. brev.

Habit. Solok, Sumatrae occidentalis, in fluviis (Schwanefeld).
Longitudo 2 speciminum 95''' et 212'''.

Aann. Deze soort is verwant aan *Ilobocheilos falcifer* (Labeo falcifer CV.) doch aanmerkelijk ranker van ligchaam en heeft de rugvin aanmerkelijk lager, de lipdraden langer, enz. De kleuren hebben door den wijngeest veel geleden.

Ilobocheilos heterorhynchus Blkr.

Labeo. corpore subelongato compresso, altitudine 4½ ad 5 in ejus longitudine, latitudine 2 et paulo in ejus altitudine; capite 5½ ad 6 in longitudine corporis; altitudine capitis 1½, latitudine 1½ ad 1½ in ejus longitudine; oculis diametro 4½ ad 5½ in longitudine capitis, diameter 2½ ad 2½ distantibus; linea interoculari convexa; rostro oculo plus duplo longiore, ante oculos incisura transversa profunda bipartito, valde caroso, poris numerosis valde conspicuis; maxilla superiore maxillae inferiore longiore ante oculum desinente, inferiore antice semilunari emarginata quasi bicorni; labiis valde carosis, inferiore lobo lato accessorio quadrato; cirris maxillaribus labialibus plus duplo brevioribus, labialibus oculo duplo circiter longioribus; dentibus pharyngealibus triseriatis, conicis, serie longiore 5; osse scapulari trigono rotundato; linea rostro-dorsali vertice concavuscula dorso anteriore convexa; dorso elevato ventre multo altiore; linea laterali antice declivi, post pinnas pectorales rectiuscula; squamis parte libera longitudinaliter striatis, lateribus 34 p. m. in serie longitudinali, 11 p. m. in serie transversali; inguinibus squamis elongatis; pinna dorsali ante pinnas ventrales incipiente, acutissima, valde emarginata, corpore altiore; pinnis pectoralibus, ventralibus analique acutis, emarginatis, pectoralibus ventralibus et capite paulo longioribus, pectoralibus ventrales, ventrales analem fere attingentibus; anali cor-

pore paulo humiliore; caudali profunde excisa lobis acutis, superiore longiore 4 circiter in longitudine corporis; colore corpore superne violascente inferne viridescens; fascia cephalo-caudali lata nigricante; pinnis rufescentibus vel rubris.

B. 3. D. 4/8 vel 4/9. P. 1/16. V. 1/8. A. 3/5 vel 3/6. C. 19 et lat. brev.

Habit. Solok, in fluviis (Schwanefeld).
Longitudo 2 speciminum 202''' et 232'''.

Aann. Deze soort is verwant door haren zonderling verdeelden snuit, aan *Cyprinus gotyla* en *Cyprinus (Bangana) falcata* van de Illustrations of Indian Zoology, doch onderscheidt zich door langere voeldraden, overlangschen zwarten lichaamsband enz. De kleuren mijner specimina hebben door den wijngeest blijkbaar veel geleden.

Crossocheilos Van Hass. Algemeene Konst- en Letterbode 1823 No. 35. Blkr.

Os inferum margine triplice, rectu parallelogrammico. Labia papillis crenulata vel fimbriata, inferius lobum quadratum carnosum efficiens. Rostrum valde prominens carnosum. Cirri 2 rostrales. Spina dorsalis vel analis dentata nulla.

Aann. VAN HASSELT stelde dit geslacht voor, gelijktijdig met verschillende andere geslachten van Cyprinoiden, welke in de wetenschap niet aangenomen zijn. Het is verwant aan *Labeo* Val. en *Lobocheilos* Blkr., maar bij de algemeene vorming van den bek, zooals bij beide genoemde genera, heeft *Crossocheilos* den bek zeer klein en parallelogramvormig, de lippen getepeld en slechts twee voeldraden, welke ingeplant zijn even als bij *Cirrhiina* Val. Het geslacht bezit alzoo verwantschap door zijne bekvorming met *Labeo*, door zijne getepelde lippen met *Rohita*, door zijne voeldraden met *Cirrhiina*. V. Hass. kenmerkte het slechts door zijne aan de buikvlakte gelegen parallelogramvormigen bek.

Crossocheilos oblongus V. Hass. Algemeene Konst- en Letterbode 1823 No. 35. Bullet. de D^e FÉRUSAC 1824 p. 374.

Crossoch. corpore elongato compresso, altitudine 5½ ad 5½ in ejus longitu-

line, latitudine $1\frac{1}{2}$ circiter in ejus altitudine; capite acuto convexo $5\frac{1}{2}$ ad $6\frac{1}{2}$ in longitudine corporis; altitudine et latitudine capitis $1\frac{1}{2}$ ad $1\frac{1}{2}$ in ejus longitudine; oculis diametro $3\frac{1}{2}$ ad $4\frac{1}{2}$ in longitudine capitis, diametro $1\frac{1}{2}$ ad $2\frac{1}{2}$ distantibus; rostro acuto convexo rotundato, oculo longiore, antea os prominente, poris conspicuis nullis; labiis carnosus, superiore crenulato; rictu infero parvo longe ante oculum desinente; cirris brevibus angulum oris non superantibus; dentibus pharyngealibus triseriatis conicis acutis; osse scapulari trigono acuto; linea rostro-dorsali vertice convexa; dorso angulato ventre altiore; linea laterali recta lineam rostro-caudalem non attingente; squamis parte libera longitudinaliter striatis, lateribus 33 p. m. in serie longitudinali, 8 vel 9 in serie verticali; pinna dorsali ante pinnas ventrales incipiente, acuta, emarginata, altitudine corporis altitudinem aequante; pinnis pectoralibus et ventralibus subaequalibus capite vix longioribus, pectoralibus acutis ventrales non, ventralibus acutis analem non attingentibus; anali acuta emarginata corpore humiliore; caudali profunde excisa lobis acutis 4 ad $4\frac{1}{2}$ in longitudine corporis; corpore superne coerulea, inferne margaritaceo; fascia cephalo-caudali profunde coerulea; pinnis flavescens vel roseis.

B. 3. D. $4/3$ vel $4/9$. P. $1/14$. vel $1/15$ V. $1/8$. A. $3/5$ vel $3/6$. C. 19 et lat. brev.

Synon. *Labeo oblongus* CV. Poiss. XVI p. 273.

Labeo oblong CV. ibid.

Habit. Palembang, in fluviis (VAN LEEB).

Buitenzorg, Tjampoa, Javae insulae, in flumine Tjidani.

Longitudo 4 specimenum 67" ad 143".

Aann. Mijne voorwerpen behooren stellig tot dezelfde soort als die, welke VAN HASSELT *Crossocheilus oblongus* noemde en waarvan hij eene fraaije teekening naliet, welke zich in mijn bezit bevindt en slechts van de juistheid afwijkt door een te groot aantal schubben op eene overlangsche rei en door het niet zichtbare van de bovenkaaksdraden. De heer VALENCIENNES heeft deze soort ten onrechte gerangschikt onder het geslacht *Labeo*.

ESOCES.

Hemiramphus sumatranus Blkr.

Hemiramph. corpore elongato compresso, altitudine $10\frac{1}{2}$ circiter in ejus longitudine, latitudine $1\frac{1}{2}$ circiter in ejus altitudine; capite 3 et paulo, rostro $4\frac{1}{2}$ circiter in longitudine corporis; maxilla superiore lanceolata duplo fere longiore quam basi lata, $2\frac{1}{2}$ circiter in longitudine maxillae inferioris; membrana inframaxillari humili rotundata; oculis diametro

$1\frac{1}{2}$ circiter in capitis parte postoculari, diametro 1 et paulo distantibus; vertice plano; dentibus maxillis parvis aequalibus; squamis subcirculariter striatis, lateribus 43 p. m. in serie longitudinali; linea laterali ventrali conspicua cauda desinente; pinna dorsali convexa, pinna anali multo brevior, radio 1° radio anali 6° opposito; pinnis pectoralibus acutis capitis parte postoculari duplo circiter longioribus; ventralibus acutiusculis positae in 3^a quinta corporis parte sitis, capitis parte postoculari brevioribus; anali corpore non vel vix humiliore, longiore quam alta, acuta; caudali integra convexa 7 circiter in longitudine corporis; colore corpore fuscescente-viridi; pinnis pectoralibus, ventralibus dorsalique flavescente-viridibus, anali aurantiaca, caudali fusca.

B. 10 vel 11 D. $2/3$. P. $1/9$. V. $1/3$. A. $2/14$. C. 15 et lat. brev.

Habit. Lacus Menjau, Sumatrae occidentalis (IDA PEREFER).

Longitudo 2 specimenum 60" et 75".

Aann. Deze soort behoort tot de groep van *Hemiramphus* met niet uitgerande staartvin, even als *Hemiramphus Buffonis* CV., *Hemiramphus fluviatilis* Blkr., *Hemiramphus amblygurus* Blkr., *Hemiramphus borneensis* Blkr. en *Hemiramphus phaeosoma* Blkr., en is van die soorten het naaste verwant aan *Hemiramphus fluviatilis* Blkr., doch daarvan te onderskennen door andere kleuren, slanker ligchaam, spitsere lancetvormige bovenkaak, hoogere aarsvin en ligte verschillen in de getallen der vinstralen.

CLUPEOIDEI.

Alausa brachysoma Blkr.

Alaus. corpore oblongo compresso, altitudine 3 fere in ejus longitudine, latitudine 3 circiter in ejus altitudine; capite triangulari acutiuscullo $4\frac{1}{2}$ circiter in longitudine corporis, aequo alto fere ac longo; linea rostro-frontali doclivi convexiuscula; oculis diametro $3\frac{1}{2}$ circiter in longitudine capitis; rostro oculo brevior; maxillis dentibus nullis, inferiore symphysi non tuberculata, superiore sub oculi parte posteriore desinente symphysi emarginata; praeperculo rotundato; lineis dorsali et ventrali convexis, ventrali dorsali multo convexiore; ventre cultrato dentibus 28 postice praesertim serrato; squamis non ciliatis, parte basali transversim, parte libera non striatis, lateribus 42 p. m. in serie longitudinali; inguinibus squamis elongatis; pinna dorsali antice in 2^a tertia corporis parte sita, acuta, emarginata, corpore multo plus duplo humiliore; pinnis pectoralibus ventrales non attingentibus acutis $6\frac{1}{2}$, ventralibus dorsalibus mediae oppositis acutis 11 circiter, caudali tota squamosa profunde incisa lobis acutis inferiore superiore vix longiore $4\frac{1}{2}$ circiter in longitudine

corporis; anali humili emarginata dorsali paulo longiore; colore corpore superne coerulescente-viridi inferne argenteo; macula scapulari fusca; pinnis flavescens, dorsali antice et superne et caudali postice fusco marginatis.
B. 6. D. 17 vel 18. P. 13 vel 14. V. 1/7. A. 20 vel 21. C. 19 et lat. brev.

Habit. Padang, in mari (REICHÉ).
Longitudo speciminis unici 133'''.

Aann. Deze Alausa is verwant aan *Alausa kanagurta* Blkr., *Alausa chapra* CV. en *Alausa ilisha* Blkr., doch laat zich gemakkelijk er van onderscheiden door haar hooger lichaam, veroorzaakt door eene aanmerkelijk meer uitpuilende buiklijn. Door deze korte vormen beantwoordt zij aan enkele Amerikaanse vormen van *Alausa*, b. v. *Alausa coerulesca* CV., doch welke beschrijvingen in de groote Histoire naturelle des Poissons te kort zijn om eene voldoende vergelijking toe te laten.

PLEURONECTEOÏDEL.

Rhombus triocellatus Cuv. Règn. anim. éd. luxe, Poiss. p. 304.

Rhomb. corpore rhomboideo-ovali, altitudine 2 fere in ejus longitudine; capite non cornuto 4½ circiter in longitudine corporis, altiore quam longo; oculis sinistris, maxime approximatis, aequalibus, diametro 3 circiter in longitudine capitis, eadem linea transversa sitis; rictu curvato; maxilla superiore maxilla inferiore vix brevior, sub oculi dimidio anteriore desinente, 2 circiter in longitudine capitis; dentibus maxillaribus uniseriatis, aequalibus, vix conspicuis; praeperculo obtusangulo inferne concavosculo; squamis lateribus 60 p. m. in serie longitudinali; linea laterali antice curvatura valde convexa; pinnis, pectoralibus exceptis, radiis squamosis; dorsali, ventralibus analique radiis omnibus simplicibus; dorsali rotundata rostro ante oculum incipiente radiis anticis longissimis 4 circiter radiis mediis 5 circiter in altitudine corporis; pectoralibus sinistrali acuta 5½, dextra obtusa 9 circiter, ventralibus acutis 10½ circiter, caudali obtusa convexa 5 circiter in longitudine corporis; anali rotundata dorsali vix humilior; corpore pinnisque latere oculari griseo-fuscis; pinnis fusco vel nigro maculatis et variegatis; latere oculari ocellis 3 magnis fuscis annulo dilutiori cinctis postice in linea laterali medio apicem pinnae pectoralis inter et basin caudalis, anticis in eadem linea transversali medio oculos inter et basin caudalis supra et infra lineam lateralem; corpore latere anophthalmico albo.

B. 6. D. 67 P. sinistr. lat. 2/9, dextr. lat. 11 simplic. V. 6. A. 47. C. 67½.

Synon. *Nooree nalaka* B. Russ. Corom. Fish. I p. 59 fig. 76.

Pleuronectes triocellatus Schneider.
Habit. Eriaman, in mari (GOMIS).
Longitudo speciminis unici 98'''.

Aann. Deze soort is gemakkelijk herkenbaar aan de drie in een' driehoek geplaatste vlekken aan de oogzijde des lichaams. De afbeelding van RUSSELL is vrij juist, doch de rugvin begint er verkeerdelijk boven het oog.

Plagusia sumatrana Blkr.

Plagus. corpore lanceolato, altitudine 4½ ad 4¾ in ejus longitudine; capite acutiuscule rotundato 5½ circiter in longitudine corporis, aequo altitudine ac longo; oculis sinistris minus diametro 1 distantibus, superiore ante inferiorem prominente diametro 15 circiter in longitudine capitis, inferiorem ante angulum ovis sito; rostro unco sub oculis desinente; naribus tubularis; angulo ovis limbo operculari posteriori magis quam rostri apici approximato; labiis non fimbriatis; squamis ctenoideis lateribus 70 p. m. in serie longitudinali usque ad aperturam branchialem; linea laterali latere sinistro duplici, latere dextro unica; linea interoculani inconspicua; pinnis dorsali et anali corpore quadruplo ad quintuplo humilioribus, dorsali oculos inter et rostri apicem incipiente; corpore pinnisque latere oculari viridescens fuscis-cente diffuse nebulatis, latere anophthalmico albidis.

B. 6. D. 104. A. 77. C. 8 vel 10. V. ?

Habit. Benulen, in mari (VOGELER).
Longitudo speciminis unici 121'''.

Aann. Deze soort is verwant aan *Plagusia melanopterus* Blkr., doch deze heeft kleinere schubben, aanmerkelijk talrijker vinstralen, den bekhoek nader bij de snuitpunt dan bij den achterrand des operkels gelegen, enz.—*Plagusia oxyrhynchus* Blkr. is evenzoo na aan *Plagusia sumatrana* verwant doch heeft het profiel stomper, het ligchaam minder slank, den bekhoek midden in de lengte van den kop, de oogen grooter, enz.

Plagusia polytaenia Blkr.

Plagus. corpore lanceolato, altitudine 4 et paulo in ejus longitudine; capite obtuse subcirculariter rotundato 4½ circiter in longitudine corporis, longiore quam alto; oculis sinistris minus diametro 1 distantibus, superiore ante inferiorem prominente 10 circiter in longitudine capitis, inferiorem supra angulum ovis sito; rostro unco sub oculis desinente; angulo

lo ois limbo operculari posteriori multo magis quam rostri apici approxinato; labiis non finibatis; squamis ctenoideis, lateribus 65 ad 70 p. m. in serie longitudinali usque ad aperturam branchialem; linea laterali sinistro latere duplici, latere dextro unica; linea interoculari bene conspicua; pinnis dorsali et anali corpore quadruplo ad quintuplo humilioribus, dorsali paulo supra apicem rostri incipiente; colore corpore sinistro latere roseo-virescente vitis numerosis longitudinalibus dilute fuscescentibus vel violascentibus, dextro latere albescente; pinnis flavescen-tibus vel aurantiacis.

B. 6. D. 102 ad 104. A. 79 p. m. C. 10. V. 4?

Habit. Priaman, in mari (GODIN).

Longitudo speciminis unici 107'''.

Aann. *Plagusia polytaenia* is gemakkelijk herkenbaar aan de talrijke overlangse bruinachtige bandjes des lichaams, stompe cirkelvormige afronding van den snuit, die, gerekend tot aan den mondhoek, aanmerkelijk langer is dan het achter-mondhoeksgedeelte van den kop, aan de zichtbare tusschen-oogslin, enz.

MURAENOIDEI.

Muraena tessellata Richards. Voy. of the Sulph. Zool. p. 109
tab. 55 fig. 5-8. Voy. of the Ereb. Terr. Zool. Fish.
p. 88.

Muraen. corpore elongato compresso, altitudine 20 ad 15½ in ejus longitudine; capite acuto 8 ad 8½ circiter in longitudine corporis, junioribus paulo plus duplo adultis minus duplo longiore quam alto; oculis diametro 10 ad 11 in longitudine capitis; linea rostro-frontali fronte concaviuscula; naribus anterioribus tubulatis, posterioribus non tubulatis; rostro acuto convexo, oculo duplo circiter longiore, non ante maxillam inferiorem prominente; ricu post oculos producto 2½ ad 2½ in longitudine capitis; dentibus acutis; palatinis biseriatis serie externa utroque latere p. m. 12 serie interna 2 vel 1 tantum; nasalibus palatinis majoribus periphericis uniseriatis p. m. 12, mediis 2 vel 3 subulatis mobilibus; vomerinis dentibus ceteris minoribus, obtusiusculis, uniseriatis, utroque latere p. m. 8; infra-maxillaribus uniseriatis p. m. 18 anticis lateribus majoribus; apertura branchiali oculo majore in media altitudine corporis sita; cute laevi; pinna dorsali ante aperturam branchialem incipiente, corpore duplo circiter humilior; anali postice in anteriore dimidio corporis incipiente, dorsali duplo circiter humilior; corpore pinnisque junioribus flavis maculis magnis polymorphis et elongatis nigricantibus fascias transversas interrup-

tas irregulares 27 p. m. simulantibus, adultis aurantiacis insulis polymorphis irregulariter dispositis valde approximatis.

B. ? D. 325 ad 330 p. m. A. 225 ad 235 p. m. C. 16 p. m.

Habit. Benculen, Priaman, Sumatrae occidentalis, in mari (VOGLER, GODIN).

Longitudo 3 speciminum 393''' ad 560'''

Aann. De woonplaats dezer soort was tot nog toe niet bekend. De getallen der vinstralen zijn door den heer RICHARDSON in geene zijner beide beschrijvingen dezer soort vermeld. Wat het tandenstelsel betreft, behoort *Muraena tessellata* tot de groep van *Muraena isinglena* Richards, *Muraena cancellata* Richards, *Muraena isinglenoides* Blkr. enz. De enkele tanden der binnenste gehemelte-rij schijnen in lateren leeftijd verloren te gaan, zijnde bij mijn grootste voorwerp slechts een enkele tand aan eene zijde aanwezig.

Muraena cancellata Richards. Zool. Ereb. Terr. Fish. p. 87
tab. 46 fig. 1-5.

Muraen. corpore elongato compresso, altitudine 15 ad 14 in ejus longitudine; capite acuto 7 ad 7½ in longitudine corporis, actate media plus duplo actate provecta minus duplo longiore quam alto; oculis diametro 9½ ad 11 in longitudine capitis; linea rostro-frontali fronte concava; naribus anterioribus tubulatis posterioribus non tubulatis; rostro acuto apice tantum convexo, oculo duplo circiter longiore, non ante maxillam inferiorem prominente; ricu post oculos producto 2½ circiter in longitudine capitis; dentibus acutis; palatinis biseriatis serie externa utroque latere p. m. 15, serie interna 1 vel 2 tantum; nasalibus palatinis majoribus periphericis uniseriatis 12 ad 16, mediis 2 vel 3 subulatis mobilibus; vomerinis dentibus ceteris minoribus uniseriatis vel subbiseriatis p. m. 9 conicis acutiusculis; infra-maxillaribus uniseriatis utroque latere p. m. 20 anticis lateribus majoribus; apertura branchiali oculo non majore in media altitudine corporis sita; cute laevi squamis inconspicuis; linea laterali inconspicua; pinna dorsali ante aperturam branchialem incipiente corpore duplo circiter humilior; anali postice in anteriore dimidio corporis incipiente, dorsali plus duplo humilior; colore corpore pinnisque fusco vittis aurantiacis vario modo reticulato et transversim subvittato; fusco actato provectiore praesertim fusco profundiore variegato vel submarmorato.

B. 10. D. 350 ad 354 p. m. C. 12 p. m. A. 234 ad 256.

Habit. Benculen, in mari (VOGLER).

Longitudo 2 speciminum 440''' et 640'''.

Aann. De afbeelding van den heer RICHARDSON is zeer

juist. De getallen der vinstralen van het door hem onderzochte specimen waren D. 345 A. 236. Bij het grootste mijner voorwerpen zijn de tanden der binnenste gehemelte niet meer aanwezig.

GYMNODONTES

Tetraodon trichoderma Blkr.

Tetraod. corpore subelongato cylindraceo ventre aere non repleto altitudine 5 circiter in ejus longitudine; capite acuto $3\frac{1}{2}$ circiter in longitudine corporis; linea rostro-frontali concaviuscula; oculis superis (cornua) diametro 6 circiter in longitudine capitis, diametris plus quam 2 distantibus; papillis nasalibus utroque latere 2 oblongis basi unitis; maxilla superiore ante maxillam inferiorem prominente; capite totoque corpore spinulis setiformibus longis maxime conspicuis scabris; labiis, basibus pinnarum caudaeque postice glabris; linea laterali inconspicua; ventre aere repleto corpore multo altiore; pinnis obtusis rotundatis, dorsali et anali plus duplo altioribus quam basi longis, caudali 5 circiter in longitudine corporis; colore corpore superne olivaceo-fusco, inferne flavescens-griseo; lateribus ventroque guttis parvis nigris; pinnis pectoralibus membrana flavescens radiis aurantiacis; pinnis ceteris radiis violascentibus viridibus membrana dilutioribus.

D. $1\frac{1}{8}$ vel $1\frac{1}{9}$. P. $2\frac{1}{16}$ vel $2\frac{1}{17}$. A. $1\frac{1}{8}$ vel $1\frac{1}{9}$. C. $1\frac{1}{9}$.

Habit. Prïman, in flaviis? (Gopix).

Longitudo specimenis unici 150".

Aann. Deze soort behoort tot de groep van Arothron J. Müll. en is voornamelijk kenbaar aan hare lange borstelvormige buigzame huidboortjes en hier en daar verspreide zeer spaarzame zwarte ronde vlekjes.

BALISTINI

Balistes Schmiltii Blkr. Verh. Bat. Gen. XXIV Balist. Ostrac.

Balist. corpore oblongo compresso, altitudine 2 et paulo in ejus longitudine, latitudine 3 circiter in ejus altitudine; capite $3\frac{1}{2}$ ad $3\frac{3}{4}$ in longitudine corporis, altiore quam longo; oculis diametro $4\frac{1}{2}$ circiter in longitudine capitis, $3\frac{1}{2}$ fere in longitudine rostri; vertice convexiusculo; linea rostro-frontali declivi rectiuscula; rostro ante oculos sulco triangulari; labiis carnosus; dentibus utraque maxilla 8, mediis ceteris majoribus; apertura branchiali aere basin pinnarum pectoralis desinente; sentis lateribus

50 p. m. in serie longitudinali usque ad aperturam branchialem; cauda compressa scabrituscula spinis vel spinulis nullis vel vix conspicuis, medio multo altiore quam lata; pinna dorsali spinosa spina 1^a rostro brevior crassa obtusa apice antice denticulata, membrana pinnarum dorsalem radiosam non attingente; dorsali radiosa et anali non emarginatis antice angulatis corpore plus triplo humilioribus postice rotundatis; pectoralibus obtusis rotundatis; pinna ventrali spina crassa brevi leviter dentata apice truncata emarginata, radiis spinulaceis gracilibus 16; caudali postice convexa angulis acuta 6 circiter in longitudine corporis; colore corpore superne olivaceo vel violascente-olivaceo vel aurantiaco inferne dilutiore; pinnis flavescens vel aurantiacis, dorsali spinosa caudalique fuscis vel violascentibus.

D. $3-\frac{3}{26}$ vel $3\frac{1}{27}$. P. $1\frac{1}{13}$ vel $1\frac{1}{14}$. A. $2\frac{1}{24}$ vel $2\frac{1}{25}$. C. 12.

Habit. Sihogha, Padang, in mari (F. C. SCHMITT, JAKLES).

Longitudo 3 specimenum $173''$ ad $203''$.

Aann. Deze soort is verwant aan *Balistes killepe* Richards, doch verschilt daarvan doordien bij *Balistes killepe* de 2e rug- en aarsvinnen geheel afgerond zijn en aanmerklijk xinder stralen bezitten, de staartvin aan de hoeken afgerond is, de buikvindoorn weinig ontwikkeld, enz. Van *Balistes frenatus* Lacép. verschilt de boven beschrevene species behalve door gemis van den kaakborstband, door stompere eersten rugdoorn, van voren hoekige 2e rug- en aarsvin enz., en van *Balistes bunniva* Lacép., aan welke zij ingelijks verwant is, door bolle staartvin een bijkans dubbel aantal aarvinstralen (bij *Balistes bunniva* 14), enz. Ook de Balistes, afgebeeld in ROSSER's Corom. Fishes onder den naam van *Haitee yellakak* (I p. 13 fig. 20) heeft veel overeenkomst met de boven beschrevene soort doch den rug hoekiger, de 2^e rug- en aarsvinnen ronder, de schubben grooter en andere kleuren.

Ik noem deze soort ter eere van den toezender, den heer F. C. SCHMITT, officier van gezondheid der 2^e klasse.

Monacanthus Houttuyni Blkr.

Monac. corpore oblongo compresso, diametro dorso-anali $2\frac{1}{2}$ circiter in longitudine corporis, latitudine 3 circiter in diametro dorso-anali; capite acuto 4 fere in longitudine corporis, multo altiore quam longo; oculis diametro $3\frac{1}{2}$ circiter in longitudine capitis; linea rostro-frontali concava; rostro acuto oculo plus duplo longiore; dentibus utraque maxilla acutis

emarginatis, maxilla superiore 6, maxilla inferiore 4; apertura branchialis ante pinnam pectoralem desinente; squamis minimis parum conspicuis tactu vix scabris; cauda granulis granulis cetero corpore paulo majoribus leviter scabra spinulis vel setis nullis; spina dorsali maxima parte ante oculum inserta, rostro paulo brevior, scabra, antice et postice denticulis numerosis parvis armata, dentibus majoribus dorsum spectantibus nullis; pinnis radio producto nullo, dorsali et anali obtusis diametro dorso-anali minus quadruplo humilioribus radiis omnibus simplicibus vel apice vix fissis; ventrali triangulari inferne squamis majoribus polyacanthis valde scabra, spina 1^a infra pinnam prominente, postice et apice valde dentata, radiis occultis vel subocculis; caudali convexa 6 circiter in longitudine corporis; corpore griseo-fusco vel fusco; pinnis aurantiacis?, caudali radiis coerulescente.

D. 1—1—35. P. 13. A. 32. C. 1/10/1.
Synon. *Gynzert* Hout. Nat. Hist. Vol. I Part. VIII p. 462 tab. 69

fig. 1.
Habit. Priaman, in mai (Gours).
Longitudo speciminis unici 112^{mm}.

Aann. Deze soort is voornamelijk herkenbaar aan den slechts fijn getanden rugdoorn, die grootendeels vóór het oog is ingeplant, aan de geringe ruwheid der huid, talrijke rugvinstralen en ongewapende zijden en staart. Zij is beschreven en vrij goed afgebeeld door Houttuyn in zijne Natuurlijke historie of uitvoerige beschrijving der Dieren, Planten en Mineralen. De Indische Archipel blijkt meer en meer rijk te zijn aan soorten van *Monacanthus*. In mijne Bijdrage tot de kennis der Balistinen en Ostraciones van den Indischen Archipel, gedrukt in 1851, beschreef ik nog slechts 6 soorten, t. w. *Monacanthus geographicus* Cuv., *Monacanthus Cantoris* Blkr., *Monacanthus hajam* Blkr., *Monacanthus tomentosus* Cuv., *Monacanthus chirocephalus* Blkr. en *Monacanthus nemurus* Blkr. Sedert ontving ik nog *Monacanthus melanocephalus* Blkr., *Monacanthus histrix* Burt., *Monacanthus trichurus* Blkr., *Monacanthus chrysospiros* Blkr. en de bovenbeschrevene species, zoodat ik thans reeds 11 soorten van dit genus van den Archipel bezit.

Scripsi Batavia Calendis Octobris — Decembris MDCCCLIII.

UITTREKSEL UIT DE AANTEKENINGEN

VAN DE VERGADERING DER BESTURENDE LEDEN VAN DE

NATUURKUNDIGE VEREENIGING IN NEDERLANDSCH INDIE.

GEHOUDEN DEN 14DEN JANUARIJ 1854, TEN HUIZE VAN DEN HEER BLEEKER.

Tegenwoordig de heeren BLEEKER, GROLL, MAIER, STEENSTRA TOUSSAINT S. H. DE LANGE en G. A. DE LANGE.

De president herinnert het besluit der laatste bestuursvergadering, waarbij is bepaald, dat uittreksels uit de aantekeningen dezer vergaderingen in het Tijdschrift der Vereeniging zullen worden opgenomen.

De president brengt ter tafel eenige stukken, aangeboden ter plaatsing in het tijdschrift:

1^e. Van het Gouvernement. Eene bijdrage van den Ingenieur O. F. U. J. J. HUGUENIN, lid der Vereeniging betreffende een onderzoek naar koperertsen in de Padangsche bovenlanden, mitsgaders een daarbij behoorend aanhangsel, door den ingenieur CORNS. DE GROOT.

2^e. Van het Gouvernement. Scheikundig onderzoek door J. H. CROOCKEWEIT Hz. besturend lid der Vereeniging, van Steenkolen afkomstig van den westhoek van Java, nabij de Meeuwenbaai.

3^e. Van het lid der Vereeniging H. VAN GAFFRON. Beschrijving van een' grooten diamant van Mattam op Borneo.

4^e. Van de leden der Vereeniging J. E. TEUSMAN en S. BINNENDIJK. Bijdrage over eenige planten uit den Indischen Archipel welke gezegd worden getijp op te leveren.

Omtrent de drie eerste stukken wordt besloten tot rondzending onder de leden der directie.